

Bibliotekaren

TIDSSKRIFT FOR BIBLIOTEKARFORBUNDET

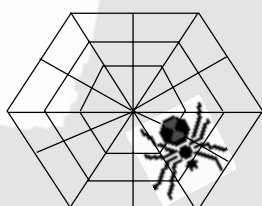
NR. 1 / 1999 - 7. ÅRGANG

Erfaringer fra de lokale forhandlingene i kommunesektoren (s.6)

Informasjonskompetanse som vuggegave? (s.12)

Favoritter på veven (s.22)

Innhold:

Lederen har ordet	side 3
Forfatterdrapene i Iran vekker bibliotekarreaksjoner	side 4
Stipend 1999	side 5
Lokale forhandlinger på k-sektoren - hva er oppnådd?	side 6
Biblioteksuksess til besvær i Arendal	side 9
AF i omstilling	side 10
Medlemsforeninger i AF fra 1.1.1999	side 11
Informasjonskompetanse som vuggegave?	side 12
Bath, Hatfield og Sheffield - rapport fra tre engelske «Learning Resource Centres»	side 14
Kulturnett Norge er åpnet	side 16
Endelig et samlet norsk nasjonalbibliotek	side 17
Svenskenes g-punkt	side 17
E-bok på markedet	side 18
Faktaboken forsvinner ...	side 19
Konkurransesutsetting av bibliotek tjenester	side 20
Fem favoritt-nettsteder	side 22
Flott hjelp til russiske bibliotekarer	side 22
Møtekalender	side 23
Nytt om navn	side 24

Bibliotekaren

ISSN 0804-4147

Bibliotekaren utgis av Bibliotekarforbundet. Tidsskriftet utkommer månedlig.

Ansvarlig redaktør:

Erling Bergan

Redaksjonens adresse:

Runnen 4, 6800 Førde
Tlf.(jobb): 57 72 25 19
Fax: 57 72 25 01
Tlf.(priv.) 57 82 24 09
Mobiltlf.: 91 31 80 01
Epost: erling.bergan@ahf.hisf.no

Redaksjonsgruppa:

Anja Angelskår Mjelde (redigerer)
Hanne Fosheim (red.sekr.)
Sølvi Karlsen (distribusjon)
Cathrine Almaas
Agnete Gulbraar
Tina Mannai
Ingeborg Motzfeldt
Klaus Jøran Tollan

Utgivelsesplan i 1999:

Nummer:	Deadline:	Hos medl.:
1 - 1999	24. des.	13. jan.
2 - 1999	20. jan.	3. febr.
3 - 1999	17. febr.	3. mars
4 - 1999	17. mars	3. april
5 - 1999	21. april	5. mai
6 - 1999	19. mai	2. juni
7 - 1999	16. juni	1. juli
8 - 1999	28. juli	11. aug.
9 - 1999	25. aug.	8. sept.
10 - 1999	22. sept.	6. okt.
11 - 1999	20. okt.	3. nov.
12 - 1999	17. nov.	1. des.

Trykk:

Falch Hurtigtrykk A/S

Levering av stoff:

Artikler, annonser og annet stoff sendes redaksjonen innen deadline. Foretrukket tekst-format er Word eller WordPerfect. Vi mottar helst stoffet som filer vedlagt epost-sendinger (attachments), som tekst i selve epost-sendingen eller på diskett i vanlig postsending. Men vi mottar selvfølgelig også stoff som kommer på papir i vanlig postending eller på faks.

Annonser:

Det er samme pris for stillingsannonser som for firma-annonser:

1/1 side	kr. 2.500,-
1/2 side	kr. 1.500,-
1/4 side	kr. 900,-

Det kan gis rabatt ved bestilling av flere annonser under ett. Alle henvendelser om annonser rettes til Bibliotekarens redaksjon, Runnen 4, 6800 Førde, tlf. 57 72 25 19, e-post: erling.bergan@ahf.hisf.no.

Annonser sendes redaksjonen, som filer vedlagt epost-sendinger (attachments), som tekst i selve epost-sendingen, på diskett eller som vanlig brev (helst ikke faks).

Abonnement:

Abonnement på «Bibliotekaren» koster kr. 250,- pr. år. Beløpet betales inn til BFs postgirokonto 0825.0817062 eller bankgiro 6039.05.64093. Merk innbetalingen «Abonnement 98».

Enkelteksemplar av tidligere nummer selges for kr. 25,- pr.stk. pluss porto.

Alle henvendelser om abonnement og salg rettes til BFs sekretariat i Lakkegata 21, 0187 Oslo, tlf. 22 17 04 95, faks 22 17 04 96.

Informasjon om BF:

- se bak i bladet.

Fra 1. januar 1999 vil også Norge ha et eget nasjonalbibliotek. Tidligere har nasjonalbibliotekoppgavene blitt utført av Universitetsbiblioteket i Oslo. I 1989 fikk Nasjonalbibliotekavdelinga i Mo i Rana, i 1994 fikk vi en nasjonalbibliotekar. Men det er først nå i 1999 vi har fått en selvstendig institusjon som kan kalles Nasjonalbiblioteket i Norge.

Vi har store forventninger til den nye institusjonen. Vi vet at Universitetsbiblioteket i Oslo har gjort en god jobb med å forvalte nasjonalbibliotekoppgavene, og at Nasjonalbibliotekavdelinga i Rana har vært et positivt tilskudd til bibliotekvesenet i landet. Men det er noe helt annet å ha en selvstendig institusjon. Nå kan alle ressurser settes inn for å bli den tjenesteytende institusjonen

vi alle er avhengige av. Nasjonalbiblioteket skal være med å gi Norges innbyggere lett tilgang til informasjon, både ved å tilby tjenester direkte til sluttbrukere og via alle landets øvrige bibliotek, samtidig som et nasjonalbibliotek er uunnværlig når det skal drives forskning i tilknytning til eget lands historie og utvikling.

Svært ofte blir Nasjonalbiblioteket nevnt i forbindelse med fag- og forskningsbibliotekene. Visst skal den nye institusjonen være et sted for forskere, og på den måten fungere som et forskningsbibliotek. Men det er viktig å ta med folkebibliotekene allerede fra starten, de trenger Nasjonalbibliotekets tjenester like mye som fag- og forskningsbibliotekene. Både fordi institusjonen skal tilby tjenester et hvert bibliotek i landet skal benytte, men også fordi folkebibliotekene er et sted for studier og forskning.

Selv om det fremdeles er forskjeller på de ulike typer bibliotek, ser vi at de i dag at de har mye mer til felles enn det som skiller. Det kan ofte være større ulikheter mellom fagbibliotek enn det er mellom et fagbibliotek og et folkebibliotek. Derfor er det positivt at vi nå har fått en institusjon som kan glemme de tradisjonelle skillelinjene, som kan tenke helhetlig og som derfor kan utvikle tilbud som ikke skiller, men forener de ulike bibliotekstjenestene i landet.

Vi skal nå få et kompetansesenter for bibliotekene, en institusjon som skal ligge i forkant når det gjelder utvikling av tjenester, og som skal inspirere oss andre til å følge etter. I stedet for å kalle det kompetansesenter kan vi si at bibliotekene i Norge har fått en nytt kraftsenter.

Vi gratulerer oss selv med Nasjonalbiblioteket, og ser fram til å få en selvstendig og slagkraftig institusjon som skal være med å gi landets innbyggere de tilbudene de har krav på når det gjelder kultur- og informasjonsgjenfinning.

□

Lederen har ordet

Randi Rønningen
Forbundsleder

Felles bibliotek i Härnösand

I den svenske byen Härnösand har de nå begynt byggingen av et felles folke-, fylkes- og høgskolebibliotek. Etter fem års planlegging er gravingen i gang på en tomt midt i byen. Selv om avdelingsleder for høgskolebiblioteket uttrykker håp om at «sambiblioteket» skal bli en sammenbindende lenke mellom høgskolen og det øvrige samfunn, har idéen sitt utgangspunkt i plassproblemer ved disse bibliotekene. De hadde ikke tilstrekkelig med utvidelsesmuligheter der de var, folke- og høgskolebibliotekene lå fem hundre meter fra hverandre og en passende tomt var ledig midt mellom bysentrum og høgskolens campus. Der vokser det nye fellesbiblioteket opp. Studentene er positive til det nye biblioteket fordi det kan gi dem ting de savner i dag, f.eks. flere leseplasser. Og blant allmenheten har det ikke blusset opp noen for/imotdebatt, forteller Elsa Gómez, som er avdelingssjef for dagens høgskolebibliotek i Härnösand. Det nye biblioteket bygges slik at det for besøkende skal oppfattes som ett bibliotek, med én katalog et samlet personale. Men administrativt skal de tre bibliotekene fortsette å være adskilt, med hver sin leder og hvert sitt budsjett.

Integrert bibliotek på Gotland vekker debatt

«Den unge som har gått på sagostund på högskolan lär inte ha så svårt att söka sig dit senare i livet». Det er länsbibliotekarie Barbro Ejendal på Gotland som sier dette til DIK-forum. I Visby på Gotland finnes det nemlig planer for et integrert folke-, fylkes- og høgskolebibliotek, under betegnelsen «Bibliotekscentrum». Men her er det hørbare protester i lokalsamfunnet. En av

Forfatterdrapene i Iran vekker bibliotekarreaksjoner

Erling Bergan
Redaktør

I slutten av november og begynnelsen av desember ble flere forfattere, oversettere og redaktører myrdet i Iran. Felles for dem var at de var kritiske eller opposisjonelle til nåværende regime i landet.

I november ble Dariush Forouhar, en veteran i den iranske opposisjonen, og hans kone Parvaneh Forouhar brutalt myrdet i sitt hjem i Teheran. Hendelsen har ført til uttrykte klager i moderate aviser om at kritikere og opposisjonelle mangler elementær sikkerhet i Iran.

I begynnelsen av desember ble forfatteren Mohammad Mokhtari funnet drept i utkanten av Teheran etter å ha vært savnet en ukes tid. Mokhtari deltok i 1994 sammen med 130 forfattere i en uvanlig offentlig protest mot sensur. I

fjor var han med på et initiativ for å starte en uavhengig forfatterforening i Iran. Litterære kretser i Iran har fortalt at en islamsk revolusjonær domstol gjentatte ganger forhørte Mokhtari og 5 andre intellektuelle sist høst, og krevde at forsøkene på å gjenopplive forfatterforeninga måtte opphøre.

Tilhengere av Irans moderate president Mohammad Khatami har beskyldt konservative motstandere for å ville blokkere liberale reformer. De har også fordømt økningen i fysisk vold og trusler mot de moderate kreftene i landet. Dette skjer mens konservative geistlige krever innskrenkinger av presse-friheten og noen reform-vennlige aviser har blitt stengt.

IFLAs relativt nyopprettede komité for ytringsfrihet og informasjonstilgang (Free Access to Information and Freedom of Expression Committee - FAIFE) har merket seg denne utviklingen. Komitéens leder Alex Byrne har funnet det nødvendig å sende et åpent brev til Irans president Mohammad Khatami, som en reaksjon på forfatterdrapene. Brevet lyder slik:

Your Excellency Mohammad Khatami

On behalf of the International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) and as the Chair of its Committee on Free Access to Information and Freedom of Expression (FAIFE), I am horrified by and deeply concerned with the current events in Iran violating the basic human rights.

The shocking death of the prominent poet and essayist Mohammad Makhtari is the most recent of a series of deaths under suspicious circumstances of prominent opposition figures, writers and human rights advocates in Iran.

Other terrifying examples from the last months are: the killings of Darioush and Parvaneh Forouhar in their Tehran home on Sunday, 22 November, 1998, the death of translator and writer Majid Sharif, who left his home on 20 November and whose body was recovered four days later, the murder of politician and editor-in-chief, Pirouz Davani, who disappeared at the end of August and was «executed» on 28 November, and the author Mohammad-Jafar Pouyandeh, who was found murdered on 9 December.

These killings are part of an increasingly sinister pattern of harassment and persecution of government critics in Iran.

We strongly urge you to initiate an immediate and thorough investigation into these and other killings, to make the findings public and to keep the international community informed of the progress with these cases.

We encourage you and your government to respect the human rights, including the intellectual freedom, as it is set forth in the Universal Declaration of Human Rights, Article 19, which states that «Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.»

We encourage you and the Iranian government to continue on the path of democracy and remove all laws that hinder or violate the individuals rights to access information and express opinions.

Sincerely,

Alex Byrne
Chair of IFLA / FAIFE Committee

Søknadsfristen for tildeling av midler fra BF's opplæringsstipend er satt til **1. mars.**

Stipend 1999

I følge stipendets retningslinjer er det kun medlemmer som arbeider i kommunal sektor (KS-området) som kan få støtte fra vårt opplæringsfond. Bakgrunnen for dette er at midlene tas fra opplæringsstipendet som finansieres av de som er ansatt i kommunene. Ansatte i staten og Oslo kommune blir også trukket for penger til opplæringsfond, men disse blir administrert av AF sentralt. BF kan søke om støtte fra disse fondene for å dekke opplæring av tillitsvalgte innenfor tariffområdet, men har ikke mulighet til å bruke midlene til stipend til egne medlemmer.

Forbundsstyret mener imidlertid at alle BF's medlemmer skal ha anledning til å søke om stipend. De har derfor vedtatt at det skal avsettes en sum fra det ordinære budsjettet til stipend for medlemmer utenfor KS-sektoren.

Det er forbundsstyret som hvert år fastsetter hvor mye midler som skal avsettes til stipend. På styremøtet 23. oktober ble det fattet følgende vedtak:

”Det avsettes kr 40.000,- til stipend i 1999. I tillegg kan inntil kr 15.000,- tas fra det ordinære budsjettet til stipend til medlemmer utenfor KS-sektoren.”

Alle BF's medlemmer kan altså søke om stipendmidler. Stipendet skal gi medlemmene mulighet til faglig og/eller organisasjonsrelatert utvikling. Det er forbundsstyret som vurderer innkomne søknader og foretar tildeling av stipend. Dette vil skje på styremøte i begynnelsen av mars.

Søknaden må inneholde hva stipendet skal benyttes til, beløp det søkes om, budsjett og om det søkes om midler fra andre enn BF. Søknaden sendes sekretariatet

grunnene er at det nye biblioteket er planlagt lokalisert 700 meter lenger vekk fra sentrum av Visby enn dagens folkebibliotek. Men motstanden er også av ideologisk art, i det noen stiller spørsmål ved om folkeopplysningen virkelig kan overleve i et utdanningsbibliotek. Rett før kommunestyret skulle behandle biblioteksspørsmålet i november fikk de overlevert 5000 underskrifter mot flytting av folkebiblioteket. Det endelige vedtaket ble som følge av dette utsatt til februar. I mellomtiden skal kommunen utrede mulighetene for å utvikle biblioteket videre i dagens lokaler. Holdningene blant bibliotekarene skal i følge Barbro Ejendal positive til integrasjon. De skal i følge henne se denne utviklingen som naturlig og at dette er en sjanse for Visby å få et moderne bibliotek.

Stipend for forskningsbiblioteksektoren

For å stimulere idé- og erfaringsutviklingen innen fag- og forskningsbiblioteksektoren utlyser NORD-INFO i 1999 en del såkalte mobilitetsstipend. Stipendene skal gi ansatte i denne sektoren mulighet til å besøke interessante og fremtidsrettede biblioteksmiljøer i et nordisk naboland. Søknadsfristen er 19. januar 1999. Stipendene er på opptil 10.000 finske mark pr. måned og oppholdet skal vare minst 1 og høyst 2 måneder. Ytterligere informasjon fåes fra nordinfo@nordinfo.helsinki.fi eller på vev-stedet med adressa: www.nordinfo.helsinki.fi.

LO vil lage egen studentorganisasjon

Et utvalg i LO har utredet mulighetene for å organisere elever og studenter i en ny og egen avdeling. Organisasjonen, som ikke skal ha di-

rette tilknytning til enkeltforbundene i LO, skal i følge utvalget rette seg mot studenter som jobber ved siden av studiene og mot de studenter som utdanner seg til fag hvor LO tradisjonelt organiserer arbeidstakerne. I dag eksisterer det ikke egne studentorganisasjoner i LO. Det er opp til det enkelte fagforbund å utforme tilbud til studentene. Et nytt studentforbund vil få status som ett av LOs kartell og i framtida vil «studentforbundet» kunne operere som et eget fagforbund på linje med f.eks. Norsk Kommuneforbund eller Norsk Tjenestemannslag.

LO-utvalget foreslår konkret at det bør utformes tre nye elev- og studentmedlemskap i LO. Det første av de tre har fått navnet «LO Free». Det skal gratis tilby organiserte studenter et eget fagblad/studentmagasin og tillegg gi medlemmene tilbud om skoleing og kurs. Videre skal disse medlemmene få adgang til LOs reiseforsikringsordninger og tilbud om profesjonell juridisk hjelp. Den andre typen medlemskap beskrives som et rent studentmedlemskap og går under beregningen «LO Studenten». Et medlemskap her skal kunne tilby det samme som «LO Free», men i tillegg kunne gi kollektiv hjemforsikring og tilbud om alternativ studiefinansiering. Medlemskapet i «LO Studenten» vil i følge utvalgets rapport koste studenten 300 kroner året. Den tredje av medlemskapene utvalget foreslår er kalt «LO Deluxe». Det skal tilby det samme som de to andre, men i tillegg kommer det for dette medlemskapet ulykkesforsikring og juridisk bistand ved arbeidstvister. Medlemskapet i «LO Deluxe» er priset til 500 kroner året.

Det er klart at disse tiltakene, hvis de blir vellykket og slår an blant studentene, vil kunne gi LO en fordel i kampen om fagorganiserte medlem-

De lokale forhandlingene i kommunesektoren ble avsluttet i november. I statssektoren er det flere institusjoner som også er ferdige, men vi vet at mange ikke får fullført forhandlingene før i januar eller februar. Det nedenstående dreier seg derfor kun om kommunal sektor. Oslo kommune er også holdt utenfor, siden forholdene her var svært spesielle i år, men en særdeles liten pott til forhandlinger i den enkelte virksomhet.

Resultatene som blir presentert er stort sett basert på protokoller fra forhandlingene. De er ikke på noen måte fullstendige, det er for eksempel ikke bestandig det går fram av protokollen hvilken

stillingskode vedkommende er i, kun lønnstrinnet. Det er heller ikke alle som tar med den gamle lønnsplaneringen, kun

Hva har vi oppnådd i de lokale forhandlingene på kommunesektoren?

Randi Rønningen
Forbundsleder

resultatet av forhandlingene. Vi mangler også protokoll fra flere steder. Vi kan derfor ikke gi en fullstendig oversikt over hva BFs tillitsvalgte har krevd og hva som ble resultatet.

Men vi mener allikevel vi har så mye materiale at det gir et godt grunnlag for å evaluere de lokale forhandlingene i kommunesektoren.

Vi har fått resultatet fra 69 kommuner/fylkeskommuner. Disse varierer fra ett BF-medlem til 39 medlemmer, og utgjør til sammen 420 medlemmer. Dette er 60 % av medlemmene i denne sektoren. Vi vet ikke hvor mange av disse det er fremmet krav for.

På 10 av stedene har ikke BF fått noen ting, dette er stort sett kommuner med ett eller to BF-medlemmer. Dette er beklagelig, da vi mente bibliotekarer skulle ha en del av den lokale potten, all den tid vi var blant

dem som hadde dårligst uttelling i de sentrale tilleggene. På ett av disse stedene fikk imidlertid vårt medlem endret stillingskode fra 7593 Bibliotekar I til 7027 Avd.leder bibliotek, noe som var høyest prioritert her.

I de resterende 59 virksomhetene som er med i denne oversikten fikk BF-medlemmer 453 lønnstrinn. Dersom den totale potten i kommunesektoren skulle deles helt likt mellom alle ansatte ville det bli ca 1/3 lønnstrinn på hver. Når vi ser at BFs medlemmer i snitt har fått ca 1,1 lønnstrinn, må vi si oss fornøyd med dette. Vi har altså fått over tre ganger så mye som gjennomsnittlig fordeling skulle tilsi. Men når vi ser på dette må vi igjen huske at det

sentrale oppgjøret ikke på noen måte favoriserte utdanningsgruppene. Hadde ikke bibliotekarer og andre med høgskole- eller universitetsutdanning fått en god uttelling lokalt, ville årets oppgjør blitt katastrofalt dårlig for de gruppene som AF organiserer.

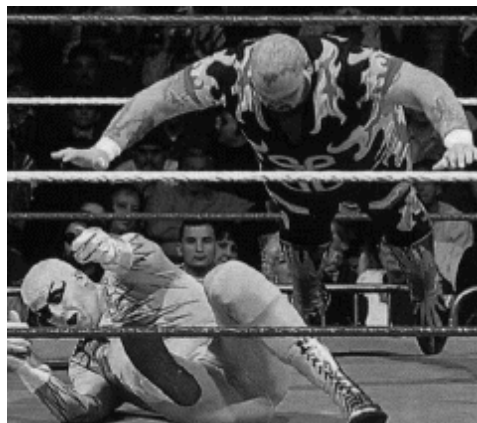
De aller fleste har fått ett eller to lønnsstrinn. Men vi har eksempler på at noen får et skikkelig løft. Jeg vet i hvert fall om fem medlemmer som har fått fem lønnsstrinn. I hel stilling er dette nesten 20.000 kroner pr år. I en fylkeskommune har alle BFs medlemmer, med unntak av en, fått to lønnsstrinn. Vi har minst tre eksempler på at vi har fått flere lønnsstrinn enn det som ble krevd. I de siste tilfellene er det selvsagt naturlig å spørre om kravet var for lavt, men jeg synes allikevel dette er positivt og sier noe om bibliotekarer som gjør en god jobb.

Det er helt klart de gruppene som ikke fikk annet enn det generelle tillegget på ca 10.000 sentralt som har blitt prioritert lokalt, både av arbeidsgiver og fagforeningene. For bibliotekarer betyr dette at det er kode 7027 Avd.leder bibliotek og kode 7439 Biblioteksjef som fikk best uttelling blant våre medlemmer.

Jeg er overbevist om at det en fordel for bibliotekarer å være medlem av BF når vi forhandler lokalt. Dette betyr ikke at det alltid er BFs medlemmer får god uttelling mens bibliotekarer i andre fagforeninger ikke blir tilgodesett. Men jeg har i høst hørt så mange som har fortalt at de har opplevd det positivt å møte arbeidsgiver som egen profesjonsforening. BFs tillitsvalgte gjør en kjempejobb for sine medlemmer og synliggjør bibliotekarers kompetanse på en utmerket måte overfor den lokale arbeidsgiver. Dette gir oss et fortrinn i lønnsforhandlingene. Samtidig får vi en bieffekt ved at det arbeidet biblioteket utfører kommer bedre fram. Det drives mye god bibliotekpolitikk i de lokale lønnsforhandlingene.

Vi må altså si oss fornøyd med de lokale forhandlingene i kommunesektoren, når vi ser hele medlemsmassen under ett. Jeg mener derfor at høstens runder lokalt igjen har vist at BFs medlemmer nyter godt av at det avsettes pott til lokale forhandlinger. Men fremdeles er det langt igjen til vi kan si oss helt fornøyd. Fra de rapportene som har kommet til sekretariatet virker det som det fremdeles er mye automatikk når tilleggene skal fordeles lokalt, og liten vilje hos arbeidsgiver til å se på forhandlinger som en mulighet til å utvikle en egen lokal lønnspolitikk. Vi ser for eksempel at mange av de medlemmene som er over minstelønnen i kode 7027 Avd.leder bibliotek, får de to lønnsstrinnene som minstelønnen ble hevet med. Der BF har prøvd å trekke fram enkelte medlemmer som den tillitsvalgte mener bør ligge høyere enn de øvrige, ut fra oppgaver, ansvar eller kompetanse, har vi ofte møtt veggen. Ofte er det å få gjennomslag for en person viktig for senere å heve hele gruppen.

(forts. neste side ...)

spaltelangs

mer i årene som kommer. Dessuten er forslagene en utfordring for Norsk Studentunion, som er den tradisjonelle interesseorganisasjonen for studenter. Men det er fremdeles et åpent spørsmål om forslagene blir fulgt opp av LO i tråd med utvalgets anbefalinger. Og det gjenstår å se om dette slår an.

Kjønnskloft på internett

Norske menn bruker internett dobbelt så aktivt som norske kvinner viser en fersk statistikk fra Norsk Gallup. Bare 24 prosent av kvinner med tilgang til internett hadde brukt nettet i løpet av de tre siste dagene. Tilsvarende tall for norske menn er 43 prosent. Det er en spørreundersøkelse som ble gjort seinhøstes i fjor som viser dette. Tallene for de siste årene viser at kjønnskloften på internett er ganske stabil. Norsk Gallup spør at i løpet av neste år vil tilsammen to millioner nordmenn ha internett-tilgang. I dag har 1,7 millioner nordmenn slik tilgang. Det er tilgangen i hjemmene som øker raskest. 450.000 norske husstander er i dag koblet til internett, og Gallup antar at tallet ved neste årsskifte vil være 600.000. Hver eneste dag er 10 prosent av den norske befolkning innom internett, mens hver tredje nordmann regnes som regelmessig bruker. 52 prosent av nordmenn mellom 13 og 40 år er nettbrukere.

Ny norsk litteraturhistorie

Et nytt ettbinds læreverk i norsk litteraturhistorie blir den mest spennende læreboka som kommer ut i løpet av de nærmeste årene, i følge Universitetsforlaget. Per Thomas Andersen er tildelt den faglitterære Tønnes Andenæs-prisen for 1998 for sitt prosjektopplegg. Prisen, som er på 100.000 kroner, deles ut hvert år til landets beste lærebok-prosjekt for høyere utdanninger. Per Thomas

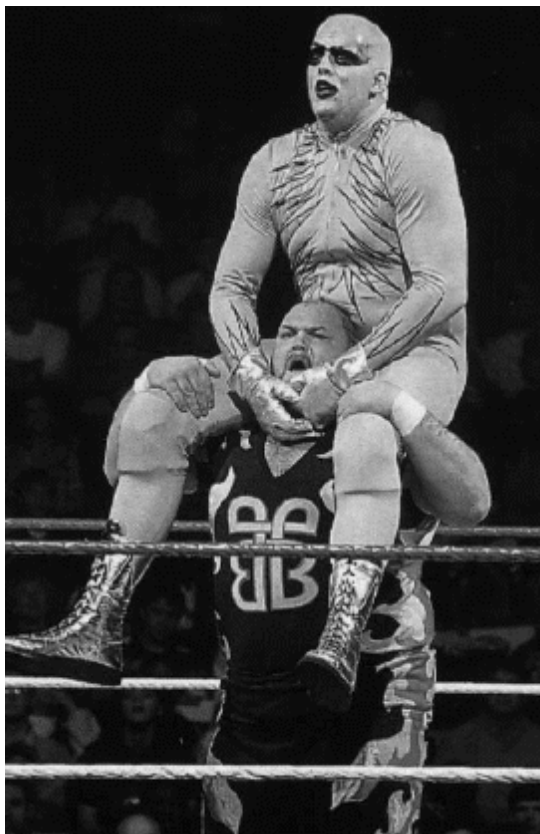
Andersen er professor i nordisk litteratur ved Universitetet i Oslo. Den nye litteraturhistorien vil komme ut på Universitetsforlaget i 2001. Boka er i første rekke beregnet på studenter i nordisk.

Internett-hysteri på Wall Street

Mens norske internett-selskaper stort sett opererer med røde tall i regnskapet, har amerikanerne fortsatt klokkeetro på at internett snart blir en digital regnbue med gull i den andre enden, i det minste den som vender mot Wall Street. Et eksempel: Internett-selskapet Yahoo! ble startet for fire år siden som en studenthobby. I dag er denne nettportalen verdsatt av aksjemarkedet til 148 milliarder kroner. Til sammenligning har Norsk Hydro en markedsverdi på ca. 54 milliarder kroner. Og mens Hydro eier fabrikker og oljerigger over hele verden, er Yahoos fysiske aktiva bare noen tusen dataterminaler hvor det sitter unge ansatte og katalogiserer nettsider.

Sparer togmillioner på internett

Danmarks statsbaner DSB sparer millioner på utstrakt bruk av internett når togtrafikanterne selv klikker seg fram til rutetider og annen informasjon, uten å ringe jernbanens informasjonsavdeling. Innsparingene de to-tre siste årene er beregnet til nærmere 30 millioner kroner. Dette har kommet noe uventet på DSBs ledelse, uttaler internett-sjef Gert Birnbacher i DSB. Antall passasjerer på de danske jernbaner har vokst betydelig de siste årene, så internett-sjefen finner ingen annen forklaring på innsparingene enn at kundene får svar på sine spørsmål over nettet.

(... forts. fra forrige side)

Selvsagt skal de lokale forhandlingene rette opp skjevheter som har skjedd etter de sentrale endringene, men dersom alle midlene brukes på denne måten kunne vi like godt ha fordelt alt sentralt. Jeg tror en av årsakene til dette er at de midlene det forhandles om lokalt utgjør en for liten del av det totale lønnsstillegget. Skal de lokale forhandlingene oppfylle de intensjonene som ligger i stillingsregulativet, og ta hensyn til spesielle forhold, må potten som settes av til lokale forhandlinger bli større. Nå er det så lite penger å fordele at det blir vanskelig å gjøre annet en relativt jevn fordeling. Først dersom den lokale potten blir en mye større andel av det totale lønnsoppgjøret, kan vi ha håp om å gjennomføre reelle forhandlinger alle steder.

Vi ser også at det er vanskelig å få gjennomslag for endring av stillingskoder, selv om vi her ser en viss bedring. Et eksempel er skolebibliotekarene. I noen fylkeskommuner har vi vanskelig for å få gjennomslag for at disse skal være plassert i stillingskode 7027 Avd.leder bibliotek. Dette har det vært forsøkt rettet opp i de lokale forhandlingene, men så vidt vi kan se er det kun i Rogaland de i år fikk gjennomslag for denne endringen. I Telemark er de flyttet fra grunnkoden, 7026 Bibliotekar, til avansementsstillingen 7593 Bibliotekar I, dette er i hvert fall en begynnelse.

Det er lett å henge seg opp i det negative, det vi ikke får gjennomslag for. Men det har også skjedd mye positivt i forhandlingene. Som nevnt ovenfor har enkelte medlemmer fått opp til fem lønnsstrinn. Her har arbeidsgiver vært villig til å se på individuelle forhold. I Bergen fikk de protokollført at de som tilsettes i grunnstillingen skal plasseres i lønnsrammekode 7.2, minimum lønnsstrinn 22. Dette får konsekvenser også for nytilsetninger og er et bra virkemiddel for å rekruttere og beholde godt kvalifiserte søkere. I Trondheim er det avsatt en pott på kr 75.000 for å se på avansementsstillingene innen bibliotektiltjenesten. Disse pengene skal fordeles etter at et partssammensatt utvalg har bestemt hvordan. Midlene skal kun brukes til bibliotekarer, eventuelt også til de som ikke er medlem av BF, men det var de tillitsvalgte fra BF som forhandlet fram denne avtalen. 75.000 utgjør ca 21 lønnsstrinn, i tillegg fikk BF syv lønnsstrinn.

Sekretariatet vil nå purre på de som ikke har sendt oss protokoll fra de lokale forhandlingene, både i kommune og stat. Vårt mål er at vi i løpet av vinteren skal ha riktig stillingskode og lønns plassering for alle våre medlemmer. Vi vil da komme tilbake med en fullstendig lønnsstatistikk.

□

Det nye Arendal bibliotek er blitt en formidabel suksess. De ligger an til 270.000 utlån i året. På årsbasis vil 400.000 mennesker besøke biblioteket. Det betyr at hver innbygger i kommunen besøker biblioteket 10 ganger i året, som er langt over landsgjennomsnittet. Siden åpningen av det nye hovedbiblioteket i Arendal sentrum er besøkstallet firedoblet sammenlignet med det gamle biblioteket.

Men ironisk nok kan suksessen føre til redusert tilbud. Mangelen på ansatte gjør at køene vokser og servicenivået synker. Det kan bli færre arrangementer og reduserte åpningstider. Det er den klare meldingen som biblioteksjef Guri Erlandsen har gitt kommunens hovedutvalg for kultur. Kulturpolitikerne har svart med å be rådmannen om overføring av folk til biblioteket i form av omplasseringer til det foreligger en ny organisasjonsplan.

Biblioteksuksess til besvær i Arendal

- Det er leit at kommunen ikke har økonomi til å takle en slik biblioteksuksess som vi nå opplever, sier Guri Erlandsen til Agderposten. Vi fikk tilført et årsverk i fjor, men kommuneøkonomien har stadig forverret seg siden det første spadeskuttet. Det har ført til at vi har fått kutt som rammer alle ledd i organisasjonen, sier hun.

Jon Einar Spetz er Bibliotekarforbundets tillitsvalgte ved Arendal bibliotek: - Det oppstår frustrasjon og konflikter fordi folk må vente uforholdsmessig lenge på tjenestene. Bøkene flyter saktere i systemet, og folk må vente lengre på å få bøkene stemplet ut. Den enorme etterspørselen etter våre tjenester fører til slitasje på personalet, sier Spetz. Han hevder at grensen er nådd for hva BF mener de ansatte kan akseptere og for hva bibliotekbrukerne må kunne forvente.

Bibliotekarforbundet krever nå hele fem årsverk tilført til alle deler av organisasjonen. Stillingene skal styrke ekspedisjon og utlån, veiledning og katalogavdeling, edb, vaktmester, renhold og sekretariat. - Vi mener dette er et minimum for å ivareta et anstendig driftsnivå. Vi kan ikke vente på at det skal bli verre før det blir bedre. Bibliotekarforbundet krever handling nå, sier Spetz.

- Vi gleder oss naturligvis over denne utviklingen. Og vi er villige til å strekke oss langt. Vi ønsker ikke annet enn å gjøre en god jobb for alle dem som trenger bibliotekets tjenester. Den lave bemanningen ved biblioteket gjør at forutsetningene for dette dessverre ikke er tilstede, sier Jon Einar Spetz. Han utdyper BF's reaksjoner slik:

- Underbemanningen i biblioteksektoren setter kunnskapsdemokratiet i fare. Servicenivået synker. Køene vokser både til veiledningssranken og utlånsekspedisjonen. Det er usikkert hvor lenge vi kan garantere at de opplysningene vi gir er riktige. Betjening av vakter krever store ressurser. Når katalogavdelingen er underbemannet, kan det gå uker eller måneder fra en bok, en film eller en plate kommer i hus til den er klar igjen for utlån. Bemanningen er for lav til at renhold og vedlikehold av bygget holder standarden vedlike.

Jon Einar Spetz mener at biblioteket må komme i en forhandlings-situasjon hvor kravene og behovene blir tatt på alvor av politikerne. - Vi har fått et flott bibliotek til 82 millioner kroner. Men når bemanningen ikke strekker til slik at vi kan yte den servicen som står i samsvar med tilbudet, er det som å bygge et svømmebasseng som vi bare kan fylle med vann til ankene, sier han. Biblioteksjef Guri Erlandsen sier til Agderposten at hun synes kravet fra Bibliotekarforbundet på fem nye årsverk høres ut som et akseptabelt tall. □

Norden rykker fram i IT-kappløp

De nordiske informasjons- og kommunikasjonsbransjene er i rask vekst og hadde 440.000 ansatte allerede i 1996. Dette er de ferskeste tall som foreligger. Men man vet at i løpet av de to siste årene har IT-markedet i Norden utviklet seg eksplisivt. De fem nordiske lands statistiske sentralbyråer har gått sammen om å utarbeide en første felles statistikk for IT-bransjen, som blant annet viser at dette er en ung og mannsdominert bransje. Rundt 40 prosent av de ansatte er under 35 år. Bare hver tredje ansatte er en kvinne.

Fortsatt individuelt NBF-medlemskap

Selv om Bibliotekarforbundet som organisasjon er medlem av paraplyorganisasjonen Norsk Bibliotekforening (NBF), må det enkelte BF-medlem selv betale sin individuelle kontingent til NBF dersom de ønsker å ha fulle individuelle rettigheter i NBF. (Det var tidligere at fagforeninger var såkalt «kollektive medlemmer» i NBF. Dette er nå helt utviklet. Det er bare interesseorganisasjonen Norsk fagbibliotekforening som opprettholder det kollektive medlemskapet i NBF.) Innbetalingskrav for medlemskontingent til NBF ble sendt ut før jul. For personlige medlemmer i jobb er årskontingenten til NBF 350 kroner, mens pensjonister, studenter og arbeidsledige slipper med 200 kroner.

Årets bibliotek 1999

Hvem blir årets bibliotek i Norge i 1999? Norsk Bibliotekforening inviterer alle medlemmer av NBF til å komme med forslag til kandidater til «Årets bibliotek 1999». Fristen for

å levere forslag er satt til 1. juni 1999. Offentliggjøring av vinneren og overrekking av prisen vil foregå en gang til høsten.

Telemarkshistorie på nettet

Når Telemarksbibliotekets katalog foreligger tilgjengelig på internett, vil det også være mulig å søke i bibliotekets katalog for lokalhistorie. I annen halvdel av fjoråret hadde biblioteket midler til å lønne en person som kunne konsentrere seg om registrering av lokalhistorie for Telemark. Dette gjelder i første rekke samlingene ved fylkesbiblioteket. Men i tillegg til vanlig registrering av bøker, har dette arbeidet også omfattet analysering av årbøker, bygdebøker, m.m. Det er tidkrevende arbeid og alt er ikke lagt inn i prosjektperioden. Men Telemarksbiblioteket vil fortsette arbeidet så langt det er mulig i forbindelse med nyregistrering av lokalhistorie.

Litt for kjapp IT-revolusjon i Telemark

I Telemark fylkeskommune er det utarbeidet økonomiplan for 1999-2002. Fylkesbiblioteket inngår selv sagt i denne planen. Men fylkesrådmannens omtale av utviklinga ved denne institusjonen er i kjappeste laget, selv for de IT-ivrigste av oss. Han skriver: «For fylkesbiblioteka vil it-utviklinga på sikt få mykje å seia for bibliotekas funksjonar. Det vil ikkje vere trong for ei stor fysisk bokmasse slik det er nå - da folkebiblioteka vil kunne nytte seg av elektroniske nettverk og søke i større baser.» I informasjonsblekka «Tele-løysing» har Tormod Halvorsen, leder for styret i Telemarksbiblioteket, kommentert dette. Han avslutter innlegget

Akademikernes Fellesorganisasjon (AF) er inne i en krevende omstillingsprosess. De langtidsutdannede har gått over til Akademikerne. Vi er færre medlemmer og vi har mindre budsjett å rutte med. Til gjengjeld er vi mer homogene, ettersom AF nå har et klart preg av å være organisasjonen for de med høgskoleutdanning og mellomlang akademisk utdanning. Og Bibliotekarforbundet er en svært så naturlig del av AF slik det framstår nå.

Men såpass store avskallinger som overgangene til Akademikerne innebar, har selvsagt ristet AF i grunnvollene. Et viktig spørsmål er hvordan maktbalansen skal bygges på nytt. Det er ikke lett når AF nå består av 3 store forbund (hver med over 36.000 medl.) og 19 mindre forbund (hver med under 8.000 medl.). Det vil si at 86 % av forbundene kun har 16 % av medlemstallet i AF.

AF i omstilling

Det er Norsk Sykepleierforbund (NSF), Norges Ingeniørorganisasjon (NITO) og Lærerforbundet som er de tre store i AF nå. Med sine knappe 1000 medlemmer er Bibliotekarforbundet omtrent midt på lista. BF's leder Randi Rønningen har, etter det Bibliotekaren forstår, vært svært aktiv i drakampen om en rimelig maktfordeling i «det nye AF». Kampen har blant annet dreidd seg om «De små mot de store», som en overskrift i Dagens Næringsliv viste til.

Det er AFs ekstraordinære representantskapsmøte 28. januar som kommer til å avgjøre mye. Dette møtet er kommet i stand fordi høstens ordinære representantskapsmøte inkluderte en rekke forbund som pr. 1.1.99 skulle ut av AF og over i Akademikerne. En reell rekonstruksjon av AF kunne derfor først skje etter årsskiftet. Kampen står om representasjon i ulike interne AF-organ. Og den står ikke minst om hva som må til for å gjøre vedtak i representantskapet gyldig. De store mener det skal holde med at tre forbund står bak et vedtatt forslag, mens de små mener det må være fem forbund som står bak. Forskjellen ligger altså i om de tre store forbundene i spesielle tilfelle skal kunne overkjøre de små, eller om dette skal forhindres gjennom vedtekter.

Kampen innad i AF ser ikke ut til å stå om ledervervet. Magne Songvoll har meldt at han ønsker å fratre, og det er på mange måter naturlig når organisasjonen nå skal begynne på en ny æra. Aud Blankholm har sagt ja til å bli ny leder i AF, og hennes kandidatur ser ikke ut til å møte motforstillinger i noen leire. Blankholm er i dag generalsekretær i Norsk Sykepleierforbund. Hun er 51 år og har tidligere vært leder av NSF og også personaldirektør i staten. Til Dagens Næringsliv sier hun: - Jeg har fått forespørsel fra ganske mange AF-foreninger om å ta over som leder. Det er en stor utfordring, men jeg ser store muligheter for AF fremover, sier hun. Etter det Bibliotekaren kjenner til, vil det ikke foreligge andre kandidater på det ekstraordinære representantskapsmøtet i slutten av januar.

En av de store utfordringene for det nye AF, blir å slanke organisasjonens økonomi i tråd med frafallet på omlag 90.000 medlemmer. Det må bety færre ansatte i AF-sekretariatet, mindre kontorareal og mindre driftsbudsjett. Omstillingene kommer til å gjøre vondt. Men forhåpentligvis vet Blankholm, som profesjonell helsearbeider, at pasienten kan bli betydelig dårligere om ikke inngrep gjøres i tide.

En annen stor utfordring for Blankholm, blir å gi AF-medlemmene en reell felles identitet knyttet til utdanningslengde. Da blir Lærerforbundets forhold til Læreralaget et viktig spørsmål. Det blir også AFs forhold til Fellesorganisasjonen for barnevernpedagoger, sosisionomer og vernepleiere, som i dag er tilsluttet LO. □

Vår hovedsammenslutning Akademikernes Fellesorganisasjon (AF) har som kjent mistet en del forbund med langtidsutdannede medlemmer fra og med 1. januar 1999. Disse har gått inn i det nystartede «Akademikerne». Men når vi nå har lagt denne striden og frafallet av en del forbund bak oss, skal vi ikke glemme at AF gjenstår som en betydelig hovedsammenslutning for oss med høyskoleutdanning. Her er lista over AFs medlemsforeninger etter 1. januar 1999. I parentes er oppført forbundenes medlemstall pr. 1. januar 1998, som er de ferskeste medlemstall vi har tilgang til. Andel kvinner og andel på kommunal sektor av det enkelte forbunds totale medlemstall er også oppgitt.

Medlemsforeninger i AF fra 1. januar 1999

- Bibliotekarforbundet (887 medlemmer. 92 % kvinner. 81 % på kommunal sektor.)
- Den Norske Jordmorforening (1451 medlemmer. 99 % kvinner. 78 % på kommunal sektor.)
- Den norske Kirkes Kateketforening (2371 medlemmer. 17 % kvinner. 3 % på kommunal sektor.)
- Det Norske Diakonforbund (528 medlemmer. 40 % kvinner. 26 % på kommunal sektor.)
- Fellesorganisasjonen for Norsk Flygelederforening, Norsk Meteorologforening m.fl. (663 medlemmer. 11 % kvinner. 0 % på kommunal sektor.)
- Krigsskoleutdannede Offiserers Landsforening (1096 medlemmer. 1 % kvinner. 0 % på kommunal sektor.)
- Lærerforbundet (36372 medlemmer. 50 % kvinner. 2 % på kommunal sektor.)
- Norges Farmaceutiske Forening (2016 medlemmer. 89 % kvinner. 13 % på kommunal sektor.)
- Norges Ingeniørorganisasjon NITO (44605 medlemmer. 18 % kvinner. 22 % på kommunal sektor.)
- Norges Lensmannslag (643 medlemmer. 1 % kvinner. 0 % på kommunal sektor.)
- Norsk Ergoterapeutforbund (2189 medlemmer. 94 % kvinner. 61 % på kommunal sektor.)
- Norsk Radiografforbund (1315 medlemmer. 74 % kvinner. 73 % på kommunal sektor.)
- Norsk Skolelederforbund (1398 medlemmer. 30 % kvinner. 17 % på kommunal sektor.)
- Norsk Sykepleierforbund (52926 medlemmer. 93 % kvinner. 75 % på kommunal sektor.)
- Norske Fysioterapeuters Forbund (7027 medlemmer. 77 % kvinner. 36 % på kommunal sektor.)
- Overordnede Funksjonærers Forening v/ A/S Vinmonopolet (249 medlemmer. 20 % kvinner. 0 % på kommunal sektor.)
- Sammemnda for Norsk Folkehøgskolelag og Noregs Kristelige Folkehøgskolelag (1003 medlemmer. 44 % kvinner. 1 % på kommunal sektor.)
- Skattefogdenes Landsforening (15 medlemmer. 7 % kvinner. 0 % på kommunal sektor.)
- Skatterevisorenes Forening (390 medlemmer. 33 % kvinner. 0 % på kommunal sektor.)
- Statens Bilsakkyndiges Forening (270 medlemmer. 2 % kvinner. 0 % på kommunal sektor.)
- Universitets- og Høyskoleutdannedes Forbund (1686 medlemmer. 50 % kvinner. 40 % på kommunal sektor.)
- Utenriktjenestens Forening av AF (241 medlemmer. 28 % kvinner. 0 % på kommunal sektor.)

slik: «Det som er skrevet i fylkesrådmannens forslag vedr. fylkesbibliotekenes framtid m.h.t. bøkernes betydning i bibliotekene i tida framover må bero på uvitenhet og misforståelser. IT er et arbeidsverktøy som er helt nødvendig i bibliotekene. Det kan ikke erstatte, men supplere innholdet i bibliotekene - til berikelse og glede for brukerne. Bibliotekene trenger med andre ord både bøker og IT.»

Dyre IT-konsulenter

Feite konsulentonorarer er hovedårsaken til store budsjettsprekker for de aller fleste bedrifter som innfører nye datasystemer. Store IT-prosjekter tar dobbelt så lang tid og blir dobbelt så dyre som planlagt, viser en undersøkelse fra analyseselskapet Gartner Group. Undersøkelsen er gjennomført i Norge, Sverige, Finland og Danmark. Hovedårsaken til at budsjettene overskrides er at stadig mer penger går ned i IT-konsulentenes lommer etterhvert som prosjektene eser ut og tar lengre tid. Dette skjer i mer enn åtte av ti tilfeller, skriver Dagens Næringsliv.

Danske BF ser på arbeidsmiljøet

- Generelt tror jeg ikke, at vi adskiller os fra de grupper indenfor kontor og administration, som vi normalt grupperes med når det gælder arbejdsmiljøområdet, sier det danske Bibliotekarforbundets formann Jakob Winding til Bibliotekpressen, som i årets siste nummer fokuserer på bibliotekenes arbeidsmiljø. Han påpeker samtidig at "hastigheden i biblioteksverdenens forandningsprocesser [har] udfordret både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø". Danske BF skal utforme arbeidsmiljøpolitikk i løpet av denne våren. En tanke for norske BF også?

«Nu har detta inget med teknik att göra längre! ... Nu är det hela arbetsformen!» Slik uttrykker en av lærerne ved Eriksdals-skolan i Stockholm seg om IKT og undervisning.

Som skolebibliotekar møter jeg daglig elever på jakt etter relevant informasjon, og jeg er opptatt av at pedagogikken skal styre teknikken også når elevene driver informasjonssøking.

Informasjonskompetanse som vuggegave?

Anne Stenhammer
Skjæret
Bibliotekar
Røyken videregående
skole

Datamaskinene har fått et solid fotfeste i videregående skole i den forstand at vi har utplassert en del utstyr. Det er ikke lenger snakk om hvorvidt vi skal bruke IKT i undervisningen, men hvordan.

«Hvordan ville skolebibliotekene være dersom elevene hadde tilgang til all verdens bibliotek?» Dette spørsmålet reises av direktør Howard D. Mehlinger ved Center for excellence in Education i Indiana. I en artikkel publisert i *Electronic School* i juni 1997 sier han at vi må begynne å drømme, skape visjoner rundt hvordan skolene kunne bli dersom vi til fulle utnyttet den teknologien vi har til rådighet i dag.

Ikke på alvor

Jeg synes det er riktig å stoppe opp litt ved Mehlingers spørsmål. Sannheten er jo at elevene allerede har tilgang til allverdens bibliotek; ja de har tilmed tilgang til verdens største fulltekst-arkiv gjennom Internett. Vi tilbyr elevene tilgang til et fint verktøy for å søke og innhente informasjon, men skolen tar ikke på alvor oppgaven med å gi elevene grunnleggende ferdigheter i informasjonssøking og kildekritikk. Dette bidrar til at elevene ikke er i stand til å se noen helhet i søkeprosessen. De lærer ingen strategi som kan gjøre oppgaven lettere for dem.

I skolebiblioteket ved skolen «min» har elevene tilgang til Internett på fem PC'er. Med 650 elever på skolen, og med omtrent 700 besøk i biblioteket hver dag, er det klart at vi må ha strenge regler for bruken av maskinene. Internett-tilgangen i biblioteket er der først og fremst for at elevene skal kunne søke informasjon til de prosjektene de jobber med. Det er kon-

stant kø på søkemaskinene og det er ikke lov å IRC'e, sende e-post eller spille spill på dem.

Når elever skal søke informasjon, tyr de aller først til Internett. Oftest uten å reflektere over om Internett er det rette verktøyet til den oppgaven de skal løse. Resultatet blir gjerne at de taster inn et søkeord i AltaVista eller en annen søkerobot, får et skyhøyt trefffall og fortviler over at det ikke finnes noe ordentlig om «barns sosialiseringsspross» eller om «sedelighetsdebatten». Og dersom et emne ikke blir funnet på nettet så fins det rett og slett ikke!

Samarbeid om veilederrollen

I biblioteket møter jeg elevene enkeltvis og i små grupper, men det er en uoverkommelig oppgave å gi individuelle kurs i informasjonssøking. Hverdagen kan være nokså frustrerende både for meg og for elevene når de ikke aner hvor de skal begynne å lete, eller «ikke finner noe». Informasjonssøking og kildekritikk betraktes ikke som en ferdighet som skal læres.

I boka «Prosjektarbeid fra ord til handling» (1996) leser jeg at når elevene kommer til denne fasen i prosjektet, så går de ut i verden og skaffer informasjon. De kan skaffe seg informasjon enten gjennom biblioteket eller gjennom brosjyrer, aviser og databaser (!). Ikke et ord om hvordan de skal greie søkeprosessen - de bare går ut i verden og fikser det!

Det snakkes mye om IKT-planlegging i skolen om dagen. Vi ønsker å bevisstgjøre oss selv på hvilken strategi vi skal legge for å nå de pedagogiske målene vi har for undervisningen.

Teknologien betraktes imidlertid fremdeles av mange som et eget emneområde, og en jobb for en teknisk kyndig person. Dette blir lett til hinder for å drive diskusjonen videre.

Det er selvsagt ingen lærer som bevisst ønsker å legge hindre i veien for at elevene skal lykkes i sitt arbeid. Han er som regel ikke fortrolig med å bruke ny teknologi og har heller ikke noe bevisst forhold til å bruke biblioteket som læringsarena.

Ansvar på faglæreren

Det er opplagt at ansvaret for å lære elevene de forskjellige fagspesifikke elektroniske verktøyene hviler på faglæreren, enten det er programmer for språklæring eller en CD-rom som lærer deg hvordan du skal klippe en film.

Prosjektundervisning som metode og internett som kilde stiller imidlertid store krav til kunnskap om å søke informasjon og evne til å være kildekritisk. Elevene skal også utvikle en analytisk tenkemåte.

Det er på dette mer overordnede området at det er behov for et tettere samarbeid mellom lærer og bibliotekar.

Navet i kunnskapshjulet

I oktober deltok jeg på Links'98 i Stockholm. På denne konferansen om IT og utdanning ble over 100 svenske prosjekter presentert. Det skjer mye spennende i den svenske skolen, men som bibliotekar festet jeg meg ved et spesielt prosjekt.

Beringskolan er en barne- og ungdomsskole med 300 elever. I sitt valg av IKT-strategi har de satset på skolebiblioteket som informasjonssentrum. Ideen bak Beringskolans satsing er at lærere og elever ikke

skal isolere seg i sine klasserom, men møtes i biblioteket for å lære og utveksle erfaringer. De vil også at elevene skal bruke bredden av informasjonskilder, og lære seg å bruke dem som en del av en søkeprosess.

På skolen er de opptatt av at elevene skal lære å bruke riktig verktøy til riktig formål. Det er

nødvendig å gi elevene grunnleggende opplæring i informasjonssøking der vanskelighetsgraden suksessivt økes. På Beringskolan får elevene trinnvis lære på denne måten, og samtidig skal de kritisk vurdere den informasjonen finner.

Noen redskaper blant mange

Skolens ledelse har selvsagt det pedagogiske ansvaret for utformingen av skolens arbeidsmiljø. Alle aktører i skolesamfunnet skal få veiledning og støtte til å kunne søke og videreutvikle sine kunnskaper. I skolebiblioteket kan alle hente støtte til læring og utvikling. Det som likevel ligger som en grunntanke i IKT-satsingen ved denne skolen er at PC'er og andre medier er noen redskaper blant mange, og skal brukes som middel for å nå skolens overordnede mål.

I denne opplæringen spiller bibliotekaren, som ekspert på informasjonssøking, en nøkkelrolle. Det legges imidlertid vekt på at lærerne med sin didaktiske kompetanse planlegger, gjennomfører og evaluerer virksomheten sammen med bibliotekaren og med IT-an-svarlig.

Livslang læring

Det fins mange kommersielle aktører på markedet som lokker med kveldskurs for å lære informasjonssøking. Det er, etter mitt syn, en brist at skolen overlater ansvaret for denne oppgaven til det private næringsliv. Kursene som tilbys kan også bli mangelfulle fordi de oftest tar for seg internett som eneste informasjonskilde.

Gjennom prosjektarbeid i skolen sender vi elevene ut i et informasjonshav der det er lett å drukne. Ved å tilby systematisk opplæring i søketeknikker og kildekritikk, vil elevene være bedre rustet til å mestre både videre studier og arbeidsliv. Vi vil sikre at alle elevene får en minimumsplattform, og de vil ha lært seg et nyttig redskap, en metode som kan hjelpe dem til å løse oppgaver senere i livet.

Kilder/referanser:

Beringskolan
(<http://www.klippan.se/beringskolan/>)

Electronic School
(<http://www.electronic-school.com/>)

Eriksdalsskolan
(<http://www.eriksdal.edu.stockholm.se/>)

Siw Skrøvset : Prosjektarbeid fra ord til handling. - Cappelen Akademisk forlag, 1996

DET ER ALDRI FOR SENT Å BLI KUNDE HOS TRONSMO!

Hvis du trenger en bokhandel som kan levere bøker som er litt utenom det vanlige, så trenger du oss. Vi har bl.a. :

**norsk og utenlandsk skjønnlitteratur * filosofi * politikk
* feminisme * homse/lesbe-bøker * filmbøker, manus &
video * historie * irland * balkan * mat & makt *
indianere * reiseskildringer * midtøsten * afrika * asia*
latinamerika * og en hel kjeller full av knalle tegneserier**

TRONSMO
BØKER & TEGNESERIER
KR. AUGUSTSGT.19
☎ 22 20 25 09

I tidsrommet 11.-15. Mai 1998 besøkte jeg Sheffield Hallam University Adsetts Centre, University of Bath Library and Learning Centre og University of Hertfordshire Learning Resources Centre in Hatfield. I Bath besøkte jeg også UKOLN-senteret (UK Office for Library and Information Networking).

I dag fins det ca. 20 learning resource centres i Storbritannia. Når studentene velger studiested veier et godt learning centre ved universitetet tungt. Det betyr spesielt mye for fjernundervisnings- og/eller deltidsstudenter. Selvstudier og problembasert læring har fått bredere plass på bekostning av forelesninger og kontakt med undervisningspersonalet.

Bath, Hatfield og Sheffield - rapport fra tre engelske «Learning Resource Centres»

Torhild Larsen
Avdelingsbibliotekar,
NLH Biblioteket / IT-
avdelingen

Alle stedene jeg besøkte hadde nye, flotte lokaler med fullstendig integrering av bibliotek og IT (i Bath administrativt atskilt, men samlokalisert). Blant bibliotekarene var det delte meninger både om omorganisering, integreringen med IT, bibliotekertittelen og fordelingen av arbeidsoppgaver. Folk på gulvet ga til dels uttrykk for andre synspunkter enn den informasjonen jeg fikk fra ledelsen. I Bath er bibliotekarer fortsatt bibliotekarer. I Sheffield og Hatfield er alle informasjonsarbeidere.

Organisering/fordeling av arbeidsoppgaver var noe forskjellig på de 3 stedene, men følgende mønster går igjen:

Team eller enkeltpersoner har ansvar for hver sine fagområder (subject librarians). Bibliotekarene har: veiledning, brukeropplæring, medievalg (i samarbeid med vitenskapelig personale), kontakt til institutter/fakultet, overvåking av elektroniske ressurser, ansvar for fjernundervisningsstudenter.

Kontorpersonalet har: Utlån, fjernlån og katalogisering.

Sheffield Hallam University. The Adsetts Centre.

“Taking learning into the 21st century” er mottoet til dette læresenteret, som mange skandinaviske bibliotekarer har valfartet til etter hvert. Filosofien bak er utnyttning av ny teknologi i samspill med nye lærings- og undervisningsformer.

Bygget som ble åpnet i 1996 er imponerende og ligger sentralt til på universitetsområdet i Sheffield sentrum. Det har en åpen planløsning i 7 etasjer og er på 11 000 kvm. Hele bygningen er preget av aktiv læring, her er “liv og røre”. Bruk av PC til mange formål skjer både individuelt og i grupper. I tillegg til søking i baser og på internett fins programvare for tekstbehandling og regneark.

Senteret har også produksjonsutstyr for grafisk design og fotografi, TV-studio og multimedialaboratorium. Universitetets forlagstjeneste er også lagt hit. Gruppebord, pc-arbeidsplasser, leseplasser og personalets arbeidsplasser er alle i åpent rom. Særlig i de øverste etasjene blir støynivået høyt. Flere av personalet er plaget av dette. Også studenter som vil lese i fred og ro får problemer.

I brukeropplæringen satses det mye på brosjyrer og den daglige opplæringen fra informasjonsdisken som finnes i annen hver etasje. Etasjene er delt opp etter fagområder, og veiledningspersonalet har spesialisert seg på disse områdene. Bibliotekarer og IT-folk jobber her sammen i team. Alle skal kunne svare på alt i veiledningen, både biblioteks- og IT-spørsmål.

Alle bibliotekarer som ønsker det er med på dette (noen få har reservert seg). Man har satset på “internal training” der bibliotekarer og IT-personale har kurset hverandre. Mange har også vært på eksterne kurs, og omstillingsprosessen har gått bra for de fleste.

The Adsetts Centre er eksempel på et vellykket læresenter med meget høyt aktivitetsnivå. Skal noe nevnes på minussiden må det bli støynivået, som skaper konsentrasjonsproblemer både for personalet og brukerne.

I tilfelle noen skulle tro at det papirbaserte materialet er glemt: Dette biblioteket har 35 000 utlån PR uke!

University of Bath. The Library and Learning Centre.

Også i Bath har læresenteret til huse i en flunkende ny bygning, innviet i 1996 og beliggende sentralt på campus. Hele universitetsområdet ligger i naturskjønne omgivelser på en høyde over byen. Min kontaktperson i Bath var Keith Jones, Deputy librarian. Jeg fikk en kjempegod mottakelse og fin kontakt med flere av personalet.

I Bath er de meget stolte over å være det eneste læresenteret i Storbritannia som har åpent 24 timer i døgnet for bruk av pc og referanselitteratur (unntatt natt til søndag). Dog stenger veiledningen kl. 21.00. Etter den tid er en vaktmann til stede, og området er TV-overvåket. Mange studenter bruker senteret om natten, da er det best plass ved PC-ene.

I Bath har man imidlertid ikke laboratorier og produksjonsutstyr. Organiseringen er også noe forskjellig fra Sheffield og Hertfordshire. Bibliotek og IT er samlokalisert, men har ikke felles administrasjon. Begge parter ønsket å være atskilt, men har et tett samarbeid.

Her har man beholdt bibliotekartittelen samt at senteret kaller seg "Library and Learning Centre". Informasjonsskranken er delt i 2, bibliotekarer og IT-personalet står for hver sin del av veiledningen.

Bygningen er i 4 atskilte etasjer. Sammenlignet med The Adsetts Centre var dette nesten som å komme til et "stille på biblioteket" miljø! Selv om personalet klaget over mye støy. Men her har de kontorer å trekke seg tilbake til. Veiledningsdisker fins også her i hver etasje der bibliotekarene jobber sammen i team etter fagområder. Det legges stor vekt på kontakt med fakulteter/institutt samt å være et servicesenter for fjernundervisningsstudentene. Bl.a. krever flere av studieretningene at man er ute i praksis en periode, og da betyr kontakten med læringscenteret mye.

Kompetanseoppbygging for personalet skjer for en stor del på regionalt nivå, bl.a. i samarbeid med University of Bristol.

Det virket som man i Bath har klart å ta med seg mye av det positive fra tradisjonell bibliotekvirksomhet og kombinert det med moderne teknologi og "learning centre" filosofien.

UKOLN (UK Office for Library and Information Networking)

UKOLN-senteret har kontorer i læresenteret i Bath. Her traff jeg de ansvarlige for metadata og "bibliographic management". De var meget opptatt av å formidle informasjon om sin virksomhet og deltakelse/ledelse av nasjonale og internasjonale prosjekter.

De nordiske landene fikk ros for sitt engasjement og deltakelse i utviklingen av metadata både når det gjelder Dublin Core, ROADS, samt EU-prosjekter som DESIRE og BIBLINK og Nordic Metadata Project. De fremhevet også våre samkataloger og fellessystemer som BIBSYS.

Dessuten fikk jeg konkret hjelp til egne studier da vi på IT-RBT kurset bruker UKOLN's Dublin Core generator. En spennende demonstrasjon av en ny eksperimentell Java-versjon av generatoren sto også på programmet.

University of Hertfordshire. Hatfield Campus Learning Resources Centre

Universitetet ligger i landlige omgivelser nord for London og er fordelt på flere campuser. Min kontaktperson var fakultetskonsulent Lesley Crawshaw, som hadde lagt forholdene godt til rette for mitt besøk.

I Hatfield holder ca. 12 000 av universitetets 20 000 studenter til, og det er her man har bygd det nye Learning Resources Centre som sto ferdig i september 1997. Bygningen ligner nærmest en moderne flyplass eller jernbanestasjon. Med sine 11 750 kvm er det Storbritannias største læresenter. Bygget er i 4 etasjer med åpen planløsning, og man får inntrykk av en åpen, lys og vennlig atmosfære. Heller ikke i Hatfield unngår man støyproblemet, men her fins både rolige studieceller og kontorer for personalet.

Bibliotek og IT er fullstendig integrert både administrativt, faglig og med hensyn til lokaler. Senteret har godt med utstyr for multimedieproduksjon, videoinnspilling etc. Stedet bar tydelig preg av et aktivt læringsmiljø fullt på høyde med Sheffield. Åpningstiden er til kl. 02.00 (veiledningen stenger kl. 21.45).

I Hatfield har man valgt en meget radikal løsning når det gjelder arbeidsfordeling. I veiledningsskranken jobber kontorpersonalet og IT-folk. Bibliotekarene har bakvakt, men blir sjelden tilkalt i det daglige. (Det var meget delte meninger blant personalet om at bibliotekarene ikke lenger var i første-linje veiledningen). Bibliotekarene jobber mye mot fakulteter/institutter og er opptatt av å motivere det vitenskapelig personalet. Opplæring av studenter og ansatte vektlegges.

[Artikkelen har også stått i «FBF-nytt». Red.anm.]

Vil du ha bladet for deg selv?

«Bibliotekaren» er en månedlig nødvendighetsartikkel for svært mange bibliotekarer i Norge. Er du medlem av Bibliotekarforbundet får du bladet gratis. Andre kan abonnere. For kun 250 kroner får du 12 nummer sendt hjem til deg. Kontakt BF's sekretariat for medlemskap eller abonnement.

Kulturnett Norge skal være et nettverk av vevsteder som gir tilgang til de viktigste kulturkildene i landet. Arkiv, museer, bibliotek og kunstressurser inngår alle i denne sammenheng. Gjennom kulturnettet blir man tilbudt flere tjenester. Vi har sett på noen av dem.

«Let og finn» ser ut til å skulle være en slags søke-robot som, ut fra søkekriterier du oppgir, finner kulturrelevante steder på den norske delen av internett. Noen forsøk med denne søketjenesten i romjula viste pinlig dårlige resultater. Søk på for eksempel Radøy ga 0 treff, til tross for at kommunen har et aktivt folkebibliotek

med egne hjemmesider på internett. Søk på Trondheim ga en treffliste med både symfoniorkester, filmklubb og universitetsbibliotek,

men uten folkebibliotek. Søk på Sogn og Fjordane gir treffliste der det som ser ut som lenker ikke er aktivert. Valg av for eksempel Litteratur som såkalt «Søkeside» forårsaker full stopp i Netscape og restart av programmet.

Arrangementskalenderen «Hva skjer hvor når?» var ennå ikke kommet på plass da jeg var innom. Den blir sikkert nyttig, ettersom man både kan kikke innom vevsida etter behov, abonnere på informasjon man er spesielt interessert i og legge inn informasjon om arrangement selv. Men når de reklamerer med at vi kan legge Kulturnetts kalender inn i egen hjemmeside, hadde det kanskje vært en idé å lage vev-adressa litt enklere enn http://www.kulturnett.no/Hva_skjer_hvor_nar_/hva_skjer_hvor_nar_.html?

Under menyvalget «Nyttig» finner vi stoff som er ment som «en hjelp for de som ønsker å bruke Internett til å formidle kultur i Norge». Foreløpig er tre temaer prioritert: Opphavsrett og juss på nett, Lag nettsider og Metadata. Dette så greitt ut.

Så har kulturnettet et menyvalg som liksom skal appellere til nysjerrigheten i oss. Jeg må melde at jeg hater slike menyvalg som det er umulig å vite hva inneholder før man har kasta bort noen minutter der. På kulturnett har de funnet på «Huset i treet». Artig og friskt, liksom. (På min egen høgskoles hjemmeside har vi et valg som heter «Briller, brunst og syltetøy» - et menyvalg visstnok klekket ut for å appellere til unge utdanningsøkende. Grøss!)

De som gidder å klatre opp til dette huset i treet oppdager fort at det bare inneholder noe sammenrasket tjuvgods: En peker til ukebladet «Det Nye»s skravletjeneste, en peker til Nettviks stoff om astrologi, en peker til den nordiske barne- og

ungdomssiden Valhalla og en peker til «Åsgards verdensvev. - En vandring i den nordiske gudeverden» som ligger hos Høgskolen i Bergens mediesenter.

Neste menyvalg på Kulturnett Norge er i samme gate, med tittelen «Ratatosk». Rasende morsomt er det jo at vi herfra kan «havne de mest uventede steder», slik kulturnett selv utdyper dette menyvalget. For de som liker å kaste bort tid på formålsløs nettvandring, er dette sikkert et utmerket sted.

Til slutt har kulturnettet en del menyvalg som fører til informasjon om seg selv og egen virksomhet, pluss pekere til regionale kulturnett og andre kulturnett i Norden. Og det er informasjon om Kulturnetts 4 (!) medarbeidere.

Det er flere valg og sider på Kulturnett som ikke er omtalt her. Vi finner for eksempel «Din mening - Kulturnett Norges diskusjonsforum», hvor følgende kulturdebatt har brettet seg ut (her gjengitt in extenso):

Debattant 1: «Tar det for lang tid å laste ned sidene?»
Debattant 2: «Via GSM-telefon; - JA!»

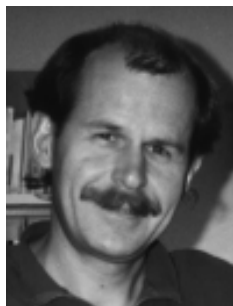
Denne ordvekslingen fant sted om morgenen 10. desember og utgjorde den samlede kulturdebatt på Kulturnett Norge i desember. Det er bare å ønske debattarrangøren lykke til i fortsettelsen. De skriver jo selv at «Tema setter ting under debatt».

Det er i det hele tatt noe feiende flott og ubehjelpelig over Kulturnett Norge. Nå skal de få sjansen til å komme ut av bleiestadiet før ganglaget blir evaluert. Men med 4 - fire - medarbeidere til disposisjon må vi kunne kreve mer enn det vi har sett til nå. Det grafiske utseendet er smakfullt, men kanskje litt tungt å få fram for de som har trege linjer. Ingen av sidene er datert eller signert, men vi finner medarbeiderne i Kulturnett Norge bak meny-valget «Kontakt oss».

Til slutt noen ord om språket. Smak på følgende innledende avsnitt på kulturnettets velkomstsider: «Kulturnett Norge er et nettverk av websteder som enkelt gir deg tilgang til de viktigste kulturkildene i landet. Arkiver, museer, biblioteker og kunstressurser er lenket samme i en navigerbar vev.» Her er det mindre gode flertallsformer av våre kjære bibliotek og arkiv. Og forfatteren har åpenbart ikke bestemt seg for om det er web eller vev han befinner seg på. Ellers finner vi internett med stor forbokstav i de fleste sammenhenger, noe denne arenaen aldri har gjort seg fortjent til på norsk.

Måtte 1999 bli et godt år for Kulturnett Norges redaksjon. Måtte 1999 bli et godt år for vev-kritikk i vår bransje. Når Rugaas har vært så forutseende å få Kulturnett Norges redaksjon lagt til Nasjonalbiblioteket, må vi også vise at bibliotekarstanden er en kresen yrkesgruppe som ikke godtar noe middelmådig.

Kulturnett Norge er åpnet

Erling Bergan
Redaktør

Etter mange års planlegging fremstår nå Nasjonalbiblioteket som en selvstendig institusjon. Siden 1815 har de norske nasjonalbibliotekoppgavene vært utført av Universitetsbiblioteket i Oslo. Og først i 1999 har disse oppgavene altså blitt overført til en egen institusjon. Allerede i 1989 begynte man oppbyggingen av et eget norsk nasjonalbibliotek, med en avdeling i Mo i Rana. Dette skjedde ikke uten protester fra den tids koryfæer i norske bibliotekorganisasjoner.

Undertegnede minnes en episode fra den gang NBR lå på bordet som et forslag fra regjeringa. Som leder av Kommunale bibliotekarbeideres forening (KBF), den gang den største medlemsforeninga i Norsk Bibliotekforening, skulle jeg være med på et møte med daværende kulturminister Halvard Bakke. Opplegget bestod i et timelangt formøte på restaurant «Justisen», før vi gikk bort til regjeringsblokka. På formøtet begynte koryfæene å fordele argumenter mot Rana-etableringa på de tilstedeværende. Storbydominansen var stor og ingen kunne tenke seg muligheten av å møte Bakke med en positiv innstilling til Rana-forslaget. Jeg reagerte på å skulle bli brukt som kanonføde i et tapt slag og sa tydelig fra om at jeg i møtet med Bakke ville markere en positiv innstilling til den foreslåtte «Rana først»-løsninga.

Så da vi satte kursen mot regjeringkvartalet følte jeg at jeg gikk i femte kolonne. På møtet fikk bibliotek-koryfæene i tur og orden lagt fram alle de negative sidene ved å begynne nasjonalbibliotek-oppbygginga utenfor Oslo. Halvard Bakke ble etter hvert synlig irritert. Nå må jeg skyte inn at Ap aldri har vært mitt parti, og Bakke aldri min mann. Noe politisk talent har mannen aldri vært. Og min aktelse for ham sank ytterligere da jeg var ferdig med mitt innlegg. «Endelig en fornuftig mann», sa han og klasket Judas-stempelet i panna på meg.

Bak det korte og kryptiske navnet «Gpunkt.com» finner vi et av Sveriges nye og svært gjennomarbeidede regionale kulturnett. Når nettet er ferdig utbygd skal det dekke Gävlesborg län og markedsføre kulturen i hele dette området. Men i tillegg til kulturinformasjon er formålet med nettet å etablere IT i kulturlivet og blant regionens kulturarbeidere.

Men satsingen på et regionalt kulturnett krevde opplæring. Det fantes i utgangspunktet ikke IT-kyndige kulturarbeidere til å bygge opp nettet, vedlikeholde aktuelle lenker og gjøre «Gpunkt.com» til et levende kulturnett. Derfor gikk et tredvetalls kulturarbeidere, skuespillere, produsenter, museumsfolk, bibliotekarer, assistenter og en og annen kultursjef på kurs, parallelt med at man diskuterte hvordan nettet skulle struktureres.

- Når kursen började var det flera som bara kunde skicka e-mail. Min uppgift var att få dem att tappa respekten för datorer. De visste inte hur mycket de egentligen kunde göra, forteller kursholderen Ana

I ti år har jeg derfor hatt mine egne grunner til å se fram til at Nasjonalbiblioteket skulle etablere seg også i hovedstaden. Så kan Rana-avdelinga konsentrere seg om sin hovedoppgave - å administrere loven om plikt-avlevering.

Nasjonalbibliotekarembetet ble opprettet i 1994. Ben Rugaas har innehatt dette embetet fra starten, bortsett fra en kortere periode da han hadde permisjon for å bygge hus. Nå står han i spissen for en virksomhet som omsider skal få en helhetlig organisatorisk fasett. De viktigste stillingene i Nasjonalbibliotekets avdeling i Oslo er besatt. Dermed får NB både en publikumsavdeling i Oslo og en lager-avdeling med støttedfunksjoner i Rana. I tillegg har Nasjonalbibliotekaren og hans stab sine kontorer i Oslo.

1. januar overtok Nasjonalbiblioteket de norske og nordiske samlingene, samt spesialsamlingene, ved Universitetsbiblioteket i Oslo. Samtidig overtok Nasjonalbibliotekets, avdeling Oslo, universitetsbibliotekbygningen på Solli plass, Drammensveien 42. For å markere dette var det 4. januar en avdukning av de nye skiltene på forsiden av bygningen. Og Nasjonalbibliotekaren talte. Vi slutter oss til gratulantene.

□

Valdès til det svenske Bibliotekarforbundets tidsskrift DIK-forum.

På kurset lærte de søking på internett, utveksling av filer, nedlasting av bilder og lydfiler, fjernarbeide og produksjon av hjemmesider. De satset også på å bygge opp en kritisk holdning til IT og internett. De ville etablere en kulturens holdning til nettet. Og de satset også på en annen estetikk. På nettets velkomst-side finner man f.eks. ikoner utarbeidet av Jöran Österman, en grafiker som aldri tidligere har arbeidet med digital teknikk. Resultatet er smakfullt og spennende.

Leserne anbefales et besøk på Gävleborgs kulturnett. Adressa er www.Gpunkt.com.

□

Endelig et samlet norsk nasjonalbibliotek!

Erling Bergan
Redaktør

Svenskenes g-punkt

Erling Bergan
Redaktør

E-bok på markedet

Erling Bergan
Redaktør

Etter år med spekulasjoner og vyer er såkalte e-bøker eller elektroniske boktavler nå i større grad tilgjengelig på markedet. E-boken — som regnes som et supplement heller enn en konkurrent til papirboken — har vært tilgjengelig elektronisk i flere år allerede, uten at bokbransjen har tatt større skade av det.

Enhver med tilgang til internett kan laste ned en hel rekke klassikere gratis, men det er ikke så mange som gjør dette i dag. De nye e-bøkene kan imidlertid endre folks lesevaner. Dette skriver Bjørn Veseth, NTB.

Den minste veier 600 gram

De modellene som nå lanseres ligner til forveksling på — nettopp — en bok. Den minste av dem, Rocket eBook fra Silicon Valley-selskapet NuvoMedia, veier bare 600 gram og er på størrelse med en vanlig, trykt bok.

Funksjonsmessig skiller ikke e-bøkene seg mye fra Gutenberg-versjonen. Man blar elektronisk fra side til side gjennom teksten. Lesbarheten på skjermen er nesten like bra som på den trykte boksiden, og leselys trenger man ikke.

Den elektroniske boktavlen — man leter fortsatt etter et mer riktig navn — kan inneholde fra 10 til minst 100 boktitler, eller andre publikasjoner, som f.eks. din egen elektroniske avis. Innholdet i eBook lastes ned fra internett via pc.

Andre utgaver, som den mer luksuriøse og tyngre SoftBook, kommer med innebygget modem som laster ned bøkene automatisk ved oppkobling mot telefonuttaket.

Innholdet er kryptert, slik at det ikke skal kunne kopieres fritt. Leseren betaler en fast avgift, eller per bok. Andre systemer for nedlasting og kopiering er også under planlegging.

Ikke butikk — ennå

Foreløpig, før de settes i masseproduksjon, er de elektroniske bøkene såpass dyre at de nok er uaktuelle for massemarkedet. Prisen er mellom 2000 og 4000 kroner. Men når prisen på e-boktavlen kommer ned på ca. 1000 kroner, kan det hele begynne å ligne butik, både for forlaget og leseren.

En innbundet norsk roman koster i dag ca. 300 kroner. Av dette går ca. 40 prosent til distribusjon og bokhandlere (bøker er fritatt for moms), mens papir, trykking og innbinding tar ca. 20 prosent. Dette vil si at 60 prosent av bokens utsalgspris i bokhandel spares ved utgivelse i elektronisk form.

Andre utgifter, som forfatterhonorar, forlags-tjenester og markedsføring, berøres ikke nevneverdig av utgivelsesteknologi. Besparelsene er likevel store nok til at et forlag kan ta seg bra betalt for elektroniske utgivelser, samtidig som leserne tjener inn investeringen i boktavlen ved kjøp av de første 8-10 titler.

Grunnpilar i lærebøker

I første omgang regner bokbransjen med at e-bøkene vil gjøre det mulig å gjenutgi sjeldnere bøker som er «utsolgt fra forlaget» eller «out of print». Men dette markedet er marginalt. Noe helt annet er markedet for lærebøker, som er en av grunnpilarene i mange forlags forretningsvirksomhet. Mens skjønnlitteratur sjelden oppdateres, blir lærebøker i mange fag utdaterte kort tid etter utgivelsen. Oppdatering av trykte lærebøker er svært dyrt, men for elektroniske lærebøker blir det ikke større ekstrakostnader.

Lære- og fagbøker har også større anvendelse av ett av e-bøkens fortrinn: man kan søke i teksten. Enkelte e-bøker gjør det også mulig å føye til notater i teksten.

Men den elektroniske boktavlen har også mulighet for å vise annen type informasjon enn boktekst. Etter en kjapp nedlastning fra internett mens morgenkaffen brygges, kan e-boktavlen romme din egen elektroniske avis, som vil bli lettere å lese på bussen enn selv en tabloidavis.

□

Det norske bokmarkedet flommer over av kokebøker. Oppdaterte populærvitenskapelige bøker finnes så og si ikke. - Et samfunnsproblem, sier bibliotekar Oddrun Ulvestad til Aftenposten. I desember ble denne saken kjørt opp som hovedoppslag i kultur-delen av avisa.

Oddrun Ulvestad er skolebibliotekar på Bø videregående skole i Telemark. Hun erfarer problemet i sitt daglige arbeid. - Når skoleelevene kommer og spør etter informasjon om for eksempel genteknologi eller til og med en bok om langrennsteknikker, kommer jeg helt til kort. Det finnes nesten ikke moderne, oppdatert litteratur om slike emner. Ikke bare ungdom, også voksne mennesker må ha problemer med å holde seg oppdatert. Dette er faktisk et samfunnsproblem, sier Oddrun Ulvestad til avisa.

Mat, vin, planter og hunder

Cirka 5000 bøker kom ut i Norge i fjor. Av disse var det overraskende få faktabøker. Mens vi på 70-tallet kunne velge mellom flere bøker i naturvitenskapelige emner, også rimelige og lett tilgjengelige serier, er faktabokmarkedet i dag oversvømmet av hobby-, livsstil- og kokebøker. En opptelling i katalogen julekatalogen «Bøker 98», som lister opp de viktigste bøkene norske bokhandlere fører, viser dette. Vi finner 68 bøker om mat og vin. Vi finner 65 bøker om hobby-maling, haveplanter, hunder og hobbyfisking. Men blant populærvitenskapelig litteratur om realfaglige emner finner vi bare to bøker. Det er «Stephen Hawkings Univers» og «Fermats siste sats». I tillegg kommer «Matematisk leksikon».

- Det har skjedd utrolig mye på vitenskapsfronten på 20-30 år, men vi har ikke litteratur om dette på norsk, sier Oddrun Ulvestad. Hun poengterer at selv om internett er bra, overflødiggjør det ikke behovet for faglitteratur på norsk.

Feminisering av bokbransjen

Temaet krevde oppfølging, og to dager etter det første oppslaget kom redaksjonssjef Einar Ibenholt Teknologisk forlag/Damm forlag med sin forklaring på fenomenet. Han tror mangelen på naturvitenskapelige faktabøker skyldes at det er såpass mange kvinner som arbeider i forlagene, på bibliotekene, i bokhandlene og delvis også i mediene. De har vært med å styre bokutvalget i den retning deres interesse går. Han sier videre:

- Ja, jeg tror dette dreier seg om hele bokbransjens «feminisering». Jeg tror det er grunnen til at det ble utgitt 127 kokebøker og 16 bøker om naturvitenskap og teknikk i 1996. Det er svært vanskelig å utkonkurrere bøker som «Lystens kokebok» i kampen om oppmerksomhet i bokhandelen.

Redaksjonssjefens forlag er blant dem som sterkest har merket det norske markedets vegring for faktabøker av naturvitenskapelig art.

- Vi har sluttet med mange av disse bøkene fordi det ikke var marked for dem. Vi gir imidlertid ut ganske mange faktabøker for barn. Når vi kommer med nye faktabøker får vi utrolig nok ofte kritikk av bibliotekarer for eksempel. - Kommer dere med nok en bok fra universet, er reaksjonene. Det er en interessant dobbelthet her, sier Einar Ibenholt til Aftenposten.

Redaksjonssjef Åse Ryvarden i Cappelen er ikke enig. - Jeg tror ikke mangelen på disse bøkene har med bokbransjens eventuelle feminisering å gjøre, sier hun. Jeg

Faktaboken forsvinner ... og bibliotekarene bidrar?

Erling Bergan
Redaktør

tror det blant annet kommer av at naturfagene har lav status både i skoleverket og samfunnet ellers for tiden, sier Ryvarden. Hun har utmerket seg med å gi ut bøker av kjente internasjonale naturvitenskapelige forfattere som Stephen Hawking, Stephen Jay Gould og Oliver Sachs.

- Jeg får følelsen av å drive med en ensom hobby av og til. Stephen Hawking har solgt mer enn Bibelen mange steder i verden, og ligger på toppen av bestselgerlistene. Her får vi kanskje solgt 500 eksemplarer i bokhandelen. Vi har fått god hjelp av Bokklubben Dagens Bøker, men de blir også ofte skuffet over salgstallene på disse bøkene, sier Åse Ryvarden. Både hun og andre forlagssjefer påpeker problemet med å få en oversettelse til å lønne seg uten å bli antatt i en bokklubb.

Hvordan reagerer salt med svovel?

Oppslagene i Aftenposten er en kraftig utfordring til bibliotekarene i Norge. Men som så ofte når en offentlig bibliotekdebatt dreier seg om kvalitet og ikke kvantitet, blir standen taus. Vi er mestre i å klage på at omverden ikke forstår vår betydning, og vi er flinke til å gjenta hvor ødeleggende budsjettkutt vil bli. Vår virkelighetsforståelse er så alt for ofte et spørsmål om endimensjonale mengder, og så alt for sjelden et spørsmål om flerdimensjonale veivalg. Ære være Oddrun Ulvestad for å ha gått ut med en viktig problemstilling. Og ære være Einar Ibenholt for å ha hengt bjella på katten. For kanskje han har rett i at den kvinnelige bibliotekarstanden bryr seg katten om «hvordan salt reagerer med svovel» eller lignende tekniske spørsmål. Kanskje interessen for Wassmos verden fortrenger interesse for den virkelige verden? Kanskje det ikke var tilfeldig at Trondheim folkebiblioteks spennende konferanse om faglitteratur i høst måtte avlyses på grunn av manglende påmelding? □

23. november 1998 arrangerte Norsk Fagbibliotekforening (NFF) et dagsseminar med tittelen "Outsourcing i nasjonalt og internasjonalt perspektiv". Som vanlig på slike seminarer var innleggene av ulik interesse, og jeg har heller ikke tenkt å gjengi et referat av hva foredragsholderne sa. Jeg vil heller komme med en del tanker som dukket opp i løpet av dagen.

Men for å gi ære til de som satte i gang tankevirksomheten vil jeg fortelle hvem NFF hadde invitert til å snakke om dette emnet.

Det var Claus Vestager Pedersen, Statsbiblioteket i Århus, Per Morten Bryhn, Universitetsbiblioteket i Oslo og Hans Kristian Mikkelsen, Det Kongelige Bibliotek, København. Etter lunsj fikk vi høre fra to som tilbyr tjenester, Tove Nilsen, Swets Norge og Kathrine Bie, EBSCO. Kristine Abelsnes, Statoil, delte med os erfaringer fra et bedriftsbibliotek og Johs. Haukvik, IBM Global Service Norway, snakket om utsetting av IT-tjenester.

Hva er "outsourcing"? Da jeg ikke liker å benytte engelske ord henvendte jeg meg til Norsk språkråd for å få en norsk term. De foreslo "utsetting" eller "konkurransesetting". Vi snakker altså om utsetting av tjenester, eller deler av disse, til eksterne leverandører, ofte etter en anbudsrunde hos konkurrerende firmaer. Biblioteket kjøper tjenester som tidligere ble utført av eget personale.

Begrepet "outsourcing" skaper i mange sammenhenger sterke følelser. Flere av oss har blitt kjent med begrepet gjennom TV-serien "Offshore". Såpeserier er ikke kjent for å få fram nyansene i en sak, heller ikke i dette tilfellet. I Offshore er skurkene for utsetting, mens heltene er i mot. NFFs seminar ga oss en adskillig mer balansert fremstilling. Kanskje en av grunnene er at norske bibliotek har kjøpt tjenester fra eksterne leverandører i lang tid.

På seminaret ble det fokusert mye på arbeid tilknyttet tidsskrifthold. Dette er ikke noe nytt for oss. Vi har lenge hatt tidsskriftagenter i bibliotekvesenet, og dette har blitt oppfattet som ukontroversielt. Her

har vi ikke bare hatt utsetting av tjenester, men også konkurranseutsetting. Vi har innhentet tilbud fra ulike leverandører, vurdert pris og kvalitet og valgt den leverandøren vi mente kunne gi oss de beste tjenestene billigst. Til og med en så "ufarlig" aktør som Norsk bibliotekforening har konkurrert på dette markedet.

En annen svært viktig aktør som tilbyr tjenester til bibliotekvesenet, og har gjort dette i mange år, er Biblioteksentralen. Det var underlig å være en hel dag på seminar om salg og kjøp av bibliotekstjenester uten at denne institusjonen ble nevnt. Gjennom Biblioteksentralen har bibliotek i Norge i flere tiår kjøpt katalogposter.

At ikke Biblioteksentralens tilbud ble tatt med på NFF-seminaret har muligens sammenheng med at det er flest folkebibliotek som kjøper tjenester derfra. Men fra fagbibliotekene kjenner vi en annen stor leverandør av tjenester, nemlig BIBSYS. Verken BIBSYS eller andre biblioteksystemer ble tatt med som eksempler på utsetting av oppgaver. Men det er de da vitterlig. Bibliotekene som benytter BIBSYS har satt ut hele ansvaret for den tekniske driften av katalogen, bibliotekene benytter poster laget av andre og så videre.

At kjøp av tjenester fra Biblioteksentralen eller BIBSYS har blitt godtatt uten stor diskusjon kan ha flere årsaker. En kan være at det er de som kjøper tjenestene selv eier institusjonen som tilbyr de samme tjenestene. Det er kommunene som eier Biblioteksentralen og BIBSYS finansieres ved tilskudd fra de bibliotekene som deltar i samarbeidet. Men dette endrer ikke på det faktum at det er noen utenfor egen virksomhet som utfører arbeidet for oss, og at vi betaler for å få utført dette arbeidet.

Det blir kanskje annerledes dersom vi får et nytt engelsk navn på noe som vi har drevet med lenge, blir det da med ett mye farligere?

Som sagt blir begrepet "outsourcing" oversatt med

utsetting eller konkurranseutsetting. Ordet konkurranse er en viktig del av dette. For noen er det å kjøpe tjenester i stedet for å ha ansatte blitt et mål i seg selv, uten et bevisst forhold til hvilke oppgaver som kan kjøpes og hvilke som bør utføres i egen institusjon. Målet er kun å spare penger. Men skal dette målet nås er det viktig at det faktisk finnes konkurranse om oppgavene. Det er ikke en løsning om vi setter ut oppgavene til et firma som har monopol på disse. Da blir konkurranseelementet borte.

«... viktig at det faktisk finnes konkurranse om oppgavene ...»

Randi Rønningen
Forbundsleder

Vi har konkurranse når det gjelder behandling av tidsskrifter, men kan vi si det samme om for eksempel BIBSYS? Utenfra ser det ut som BIBSYS har tilnærmet monopol når det gjelder salg av katalogtjenester til universitets- og høyskolebibliotek. Nå er kanskje ikke hensikten med BIBSYS at bibliotekene skal spare penger, men jeg synes allikevel vi bør stille spørsmålet. Det samme gjelder kjøp av katalogposter for folkebibliotekene. Hvor mange kan i dag by Biblioteksentralen reell konkurranse?

Alle som hadde noe å si på NFFs seminar påpekte viktigheten av at bibliotekets kjerneområder fremdeles skulle utføres av de fast ansatte i biblioteket. Hensikten med å sette ut enkelte oppgaver er å frigjøre ressurser slik at de ansatte kan konsentrere seg om det som er hovedoppgaven, publikumsrelaterte oppgaver. På denne måten ville biblioteket tilby bedre tjenester og de ansatte få mer interessante oppgaver.

Jeg tviler ikke et øyeblikk på de gode intensjonene hos de som er ansvarlige for driften av bibliotekene, men jeg er noe i tvil om de er realistiske. Når jeg hører bibliotekenes eiere snakke om å sette ut tjenester, synes jeg å høre at begrunnelsen mye mere er økonomi enn bedring av tjenester. De fleste bibliotek er offentlige, og der er presset om å spare ressurser stort. Og svært ofte er det snakk om færre stillinger. Det er som kjent personalomkostningene som blir dratt fram når det er snakk om innsparing. Jeg tror derfor der er naivt å tro at et bibliotek som bruker penger til å kjøpe tjenester samtidig skal kunne opprettholde det samme personalbudsjettet. Hvorfor skal en institusjon eller kommune bevilge penger til en ekstern leverandør uten samtidig å sette krav til innsparing på de andre budsjettpostene?

I diskusjoner rundt konkurranseutsetting ligger det som oftest implisitt at offentlige institusjoner skal kjøpe tjenester av private firmaer. I bibliotekvesenet har vi eksempler på at denne oppgavefordelingen ikke bestandig er den reelle. Vi vet at Handelshøyskolen BI, en privat undervisningsinstitusjon, kjøper tjenester av folkebibliotek for å betjene sine studenter ved de regionale undervisningsstedene. Vi vet at staten kjøper tjenester av Deichmanske bibliotek, for eksempel Det flerspråklige bibliotek. Dette er lite fremme i diskusjonene om konkurranseutsetting og privatisering. Det er ikke nødvendig-

vis slik at det private markedet kan tilby bedre tjenester enn det offentlige.

For øvrig ble mange av oss beroliget av de som fortalte at biblioteket eller avdelingen selv kunne konkurrere da det ble innhentet tilbud. Dette hadde medført at biblioteket etter diverse runder hadde endt med å utføre oppgavene selv, ikke kjøpe de av eksterne leverandører. Betyr dette at det vi holder på med er så komplisert at det er vanskelig for andre å utføre dem mer effektivt? Jeg tror ikke det. De firmaene som tilbyr salg av bibliotek-

tjenester benytter seg jo også av bibliotekar-kompetanse, noe som skulle tilsi at de er like flinke som bibliotekene selv. Men kanskje det hele handler om organisering og om vilje til å tenke nytt. For jeg er overbevist om at de som deltok i kampen om egne arbeidsoppgaver var nødt til å løfte på de fleste steinene før de la inn et an-

bud. I så måte kan trusselen om konkurranse utenfra bli et nødvendig incitament til å effektivisere egne tjenester. Dette koster ikke noe ekstra, og betyr at det blir enklere å overføre ressurser til publikumsrettede funksjoner. Og det var jo det som var hensikten!

□

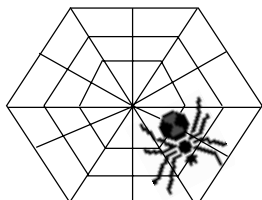
... naivt å tro at et bibliotek som bruker penger til å kjøpe tjenester samtidig skal kunne opprettholde det samme personalbudsjettet...

Jakt på kollegaer?

«Bibliotekaren» har etablert seg som et rimelig og effektivt alternativ for annonsering av ledige stillinger. Vi er alene om å komme ut hver eneste måned året rundt. Vi er alene om å ha så kort produksjonstid. Vi er alene om å ha så lave priser. Ta en titt på vår utgivelsesplan på side 2 og våre annonsepriser på side 3. Neste gang du skal jakte på en bibliotekar kan du trygt ta kontakt med oss!

For en relativt aktiv web-bruker skulle man tro at det var lett å plukke ut 5 web-favoritter, men som så ofte ellers i livet byr det å fange det dagligdagse og selvfølgelig på de største vanskene.

Fem favoritt-nettsteder

Det begynte så løfterikt - den første favoritten kom liksom av seg selv og uten noen som helst form av motstand - ABC Start-siden (<http://www.startsiden.no>) er jo det ultimate utgangspunkt for «research» enten det er i jobbesammenheng eller mer til privat bruk. Dette er uten tvil det nett-stedet jeg besøker mest, og som jeg setter størst pris på!

Men så gikk det litt tregere, i brøkdelen av et sekund lurte jeg på om jeg i det hele tatt kunne klare å komme opp med flere, men etter noen få sekunder dukket favoritt nummer to opp på forunderlige og uforklarlig vis fra hjernens sammensatte og skjult dyp: KNUT (KunskpasNätet för UTbildning) er en virtuell møteplass for alle som er interessert i IKT og læring. Her blir det stadig vekk presentert nyheter og aktuelle emner innen saksfeltet.

Adressa er

<http://www.knut.kks.se>

Den tredje favoritten kom heller ikke rekende på ei fjøl, men hjernen hadde på forunderlig vis merket seg et nettsted laget av en av studentene ved Høgskolen i Hed-

I løpet av denne årgangen vil tolv bibliotekarer bli invitert til å presentere fem favorittsteder på verdensveven. Hva synes de er informative, interessante eller flotte nettsteder, og hvorfor synes de det? Først ute er Klaus Jøran Tollan som jobber på Høgskolen i Hedmark, lærerutdanningen.

mark. Nettstedet «Fra fjernsynets barndom» handler om barne-tv programmer fra 1960-tallet og framover. På <http://home.sol.no/~erh67e/barnetv/> finnes nettstedet for den søker tv-nostalgi! Dette stedet bruker jeg for øvrig som «bevis» på min teori om at mens guttene er hovedsakelig fokuserer på teknologi og mest mulig avanserte løsninger og ikke innhold på sine sider, så fyller jenter webben med egne kreative bidrag.

Men webben er ikke bare et sted hvor man kan forlyste seg med andres bidrag - webben byr jo som kjent også på andre muligheter. Min fjerde nett-favoritt, som kanskje ikke er det man vil kalle et vanlig web-sted, er på grunn av sin egenart likevel blant mine favorittsteder. På <http://bscw.gmd.de> finnes nettstedet for de av oss som trenger et web-basert samarbeidsverktøy. BSCW-siden tilbyr «basic support for cooperative work» (derav forkortelsen BSCW), og er et utmerket eksempel på hvordan distribuert arbeid kan forenes ved hjelp av web-teknologien. Dessuten er både tjenesten og programvaren helt gratis - det er bare å laste den ned til egen server hvis man synes det tar for lang tid å bruke den tyske.

Siste favorittsted er en relativt ny «site», og jeg har tatt den med fordi jeg synes den viser hvordan utradisjonell og spennende webdesign kan kombineres med oversiktighet og enkel navigering. Kulturnett Norge (<http://www.kulturnett.no/>) framstår foreløpig som noe uferdig, men jeg synes de som står bak fortjener en blomst for en oppløftende start. La fortsettelsen bli like spennende!

Flott hjelp til russiske bibliotekarer!

I forrige nummer meldte vi om aksjonen for nødhjelp til våre bibliotekar-kollegaer i Arkhangelsk. Aksjonsleder Kirsti Riesto ved Aust-Finnmark fylkesbibliotek kan nå konstatere at bibliotekfolket i Norge er solidariske når slike appeller kommer. Slik ga hun uttrykk for dette på nettet før jul:

- Det har vært en fantastisk respons fra bibliotekfolk i hele Norge. Jeg er virkelig rørt over engasjement og giverglede! Vi har til nå samlet inn ca. 110.000 kroner! Første forsendelse på 50.000 kroner er sendt

til Arkhangelsk i alle stillhet (av sikkerhetsmessige årsaker). Jeg har fått bekreftet at alle pengene er kom-

met frem og overlevert mottakerne. Der var gleden stor, de sender oss alle en takk, sier Kirsti Riesto.

Og takken hun viser til, lyder slik:

«Dear Norwegian colleagues, ... We are so grateful to you, dear friends, for your support and your help. With deep respect and love, your colleagues from the Arkhangelsk Regional Library.»

Kirsti Riesto melder at aksjonen fortsetter. Bidrag settes på konto: 4930.10.63120. Det planlegges nye forsendelser etter nyttår.

Tid	Sted	Arrangement	Arrangør	Påmeldingsfrist
Januar				
22.	Oslo	Kvalitet på nett	Høgskolen i Oslo-JBI	4.1.
Februar				
7.-10.	Stavanger	Rett til vers! Nordisk barne- og ungdomslitteraturkonferanse	Rogaland fylkeskommune.	6.1
Mars				
1.-3.	Oslo	Nordisk kurs for folkebibliotekarer: Emnegjenfinning av litteraturen	Høgskolen i Oslo-JBI	15.1.
19.	Oslo	Fokus på fagbiblioteket	NBF/HiO-JBI	8.3.
April				
8.-9.	Asker	Internkommunikasjon	Forum for offentlig informasjon (FOI)	*
16.	Oslo	Bibliotekarforbundets landsmøte	BF	
19.-21.	Hurtigruta (Kirkenes-Harstad)	Strategisk informasjonsplanlegging	Forum for offentlig informasjon (FOI)	*
22.-23.	Oslo	Katalogisering i normarc	Høgskolen i Oslo-JBI	22.2.
Mai				
4.-5.	Oslo	Seminar om evidence based medicine (EBM)	Høgskolen i Oslo-JBI	1.4.
6.-7.	Oslo	Kunnskapsorganisasjonsdager	Høgskolen i Oslo-JBI	1.4.
Juni				
3.-4.	Oslo	Litteraturdager	Høgskolen i Oslo-JBI	1.5.
Oktober				
12.-13.	Bergen	Offentlighetsloven-praktisk anvendelse	Forum for offentlig informasjon (FOI)	*
November				
15.-16.	Oslo	Sannhetens øyeblikk: Strategisk bruk av førstelinjetjenesten	Forum for offentlig informasjon (FOI)	*

* Kontakt arrangør for mer informasjon,
Tlf.: 22 24 50 27/28

M
ø
t
t
e
k
a
l
e
n
d
e
r

*NB! Det tas
forbehold om feil*

Ann-Kristin Hovstad er ansatt i bibliotekarstilling ved Høgskulen i Sogn og Fjordane. Tjenestested er ved biblioteket som yter tjenester til høgskolens sjukepleieutdanning i Førde. Hovstad kommer fra stilling som bibliotekar ved Askøy folkebibliotek og begynner i Førde 1. april 1999.

Ingar Lomheim er av Kollegiet ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) i Trondheim ansatt som ny direktør ved Universitetsbiblioteket. Han overtar etter Vigdis Moe Skarstein, som har blitt direktør for hele NTNU. Lomheim er 50 år, er sivilingeniør fra elektroavdelinga ved NTH i 1973, og har siden tatt bibliotekarutdanning. Det var fem søkere til stillinga. Lomheim har vært fungerende bibliotekdirektør siden Vigdis Moe Skarstein ble ansatt som universitetsdirektør.

Nytt om navn

Kari Johanna Yttri er ansatt i vikariat som bibliotekar ved Høgskulen i Sogn og Fjordane. Tjenestested er Biblioteket Fjóra i Sogndal. Dette biblioteket yter tjenester til avdelingene for naturfag, samfunnsfag, økonomi og språk. Yttri har i 1998 vikariert i bibliotekarstilling ved Høgskulen i Sogn og Fjordane

sitt bibliotek for lærerutdanning i Sogndal.

Kristin Grimstad er valgt inn i det nye Kollegiet ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) i Trondheim. Hun er avdelingsbibliotekar ved Fakultetsbiblioteket arkitektur/bygg/matematikk ved NTNU. Kristin Grimstad er 34 år gammel og representerer Forskerforbundets fagbibliotekforening (FBF) / Forskerforbundet. Hun har hatt tillitsverv og styreverv og sitter nå i Sentralt samarbeidsutvalg.

Wenche Søreide er ansatt i et to-års engasjement som bibliotekar ved Høgskulen i Sogn og Fjordane sitt bibliotek på Studiesenter Sandane (STS). Hun kommer fra stilling ved Gloppen folkebibliotek.

Vilde Ronge Kaastad er ansatt som biblioteksjef i Aurskog-Høland kommune. Hun begynner i stillinga 1. januar 1999.

Siri Ingvaldsen er i gang som den første bibliotekaren ved United World College, en internasjonal videregående skole som ligger i Fjaler kommune i Sogn og Fjordane.

Sterke meninger!

«Bibliotekaren» er et blad som tåler sterke forestillinger og motforestillinger. Ikke sitt aleine og rug på superbe erfaringer eller harmdirrende forbannelser. Skriv heller et innlegg til «Bibliotekaren» og bryn nesa mot kollegaer. Kort og greitt eller langt og infløkt. Vi tåler alt!

Hvorfor gå over bekken etter vann?

Vi leverer norske og utenlandske bøker, tidsskrifter, gråsonepublikasjoner og andre informasjonsprodukter. Vi tilbyr:

- Riktige priser
- Effektive rutiner
- Oversiktlige statusrapporter
- Personlig oppfølging

Større kunder tilbys svært fordelaktige betingelser, med reelle rabatter på utenlandske priser.

Ta kontakt -- vi sender gjerne en oversikt over våre tjenester.

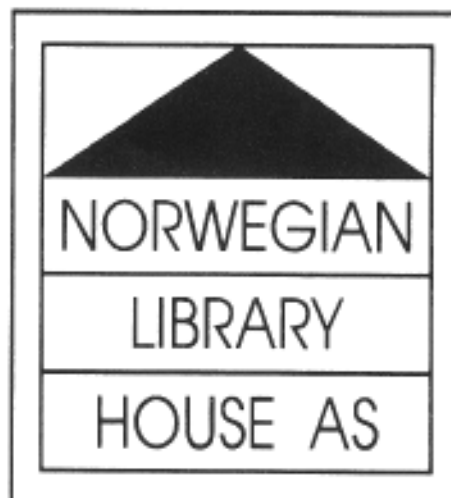
Norwegian Library House AS

Postboks 118 Tåsen

0801 Oslo

Telefon 22 95 27 42

Telefax 22 95 03 25

Library Supply på norsk

BIBLIOTEKARFORBUNDET

INNMELDINGS-SKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	_____	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
Yrkesaktiv	☐	Godkj. Bibliotekareksamen (År)	_____
Student	☐		_____
Ikke yrkesaktiv	☐		
Arb. giver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	Faks.	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
Stilling	_____	Ansiennitet fra	_____
Stillingskode	_____	Lønnstrinn	_____
_____	_____	Stillingsandel	_____
Forsikringer			
Innbo	Ja / Nei	Grunnfors.	Ja / Nei
Virkning fra (måned:)	_____	Virkning fra (måned:)	_____
Dato	_____	Signatur	_____
Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Lakkegt. 21, 0187 Oslo, vedlagt dokumentasjon av bibliotekarutdanning.			

Bibliotekarforbundets lokallag:

Finnmark

Lillian E. Rushfeldt
Aust-Finnmark fylkesbibliotek
Boks 615, 9801 Vadsø
Telefon: 78 95 34 00
Telefaks: 78 95 36 24
E-post: lillian@vadso.folkebibl.no

Troms

Helga Amdal Stensen
Kvæfjord bibliotek
9410 Borkenes
Telefon: 77 09 34 44
Telefaks: 77 09 34 44
E-post: kvæfjord.bibliotek@online.no

Nordland

Kjersti Svendsen
Norsk luftfartsmuseum
Pb. 1124, 8001 Bodø
Telefon: 75 50 78 63
Telefaks: 75 50 78 51
E-post: kjersti.svendsen@luftfart.museum.no

Trøndelag

Morten Haugen
Sør-Trøndelag fylkesbibliotek
Posttuttak, 7005 Trondheim
Telefon: 72 54 75 56
Telefaks: 73 52 75 75

Møre og Romsdal

Rannei Husby Furre
Kristiansund folkebibliotek
Postboks 163, 6501 Kristiansund N.
Telefon: 71 58 67 50
Telefaks: 71 58 67 59
E-post: ranneif@online.no

Sogn og Fjordane

Lise Vik-Haugen
Sogndal vidaregåande skule
Trolladalen 28, 5800 Sogndal
Telefon: 57 67 64 00
Telefaks: 57 67 64 00
E-post: lisev-h@online.no

Hordaland

Siri Sjursen
Hordaland fylkesbibliotek, Fylkeshuset,
5020 Bergen
Telefon: 55 23 93 74
Telefaks: 55 23 93 79
E-post: siri.sjursen@hordaland-f.kommune.no

Rogaland

Elisabeth Dyvik
AS Norske Shell
Undersøkelse og produksjon
Boks 40, 4056 Tananger
Telefon: 51 69 34 29
Telefaks: 51 69 30 30

Agder

Anne Kristin Undlien
Kristiansand folkebibliotek
Postboks 476, 4611 Kristiansand
Telefon: 38 02 91 65
Telefaks: 38 02 91 63
E-post: anne.kristin.undlien@krkom.no

Telemark

Elisabeth Bergstrøm
Porsgrunn bibliotek
Floodgate 1, 3909 Porsgrunn
Telefon: 35 54 71 71
Telefaks: 35 55 90 93
E-post: elisabet@PorsBib.bibsys.no

Vestfold

Grethe Olaussen
Holmestrand bibliotek
Langgt. 82, 3080 Holmestrand
Telefon: 33 05 10 45
Telefaks: 33 05 37 84
E-post: grolauss@online.no

Buskerud

Anne Stenhammer Skjæret
Røyken vidaregåande skole
3440 Røyken
Telefon: 31 29 22 41
Telefaks: 31 29 22 10
E-post: askjaret@online.no

Hedmark og Oppland

Klaus Jøran Tollan
Høgskolen i Hedmark,
Avd. for lærerutdanning
Holsetgt. 31, 2300 Hamar
Telefon: 62 51 76 62
E-post: klaus.tollan@luh.hihm.no

Østfold

Anne Woje
Fredrikstad bibliotek,
Boks 100, 1601 Fredrikstad
Telefon: 69 38 34 33
Telefaks: 69 38 34 34
E-post: annew@fredrikstad.folkebibl.no

Oslo

Inger Lise Strømme
Trondhjemsveien 7,
0560 Oslo
Telefon: 22 67 84 33
E-post: ingli-st@online.no

Akershus

Birgitta Lund-Grønberg
Valler vidaregåande skole
Brynsveien 46, 1300 Sandvika
Telefon: 67 80 57 50
Telefaks: 67 80 57 51
E-post:
birlund11@vgs.pilot.akershus-f.kommune

Studentlag

Torun Torsteinsrud
Høgskolen i Oslo
Avd. for JBI
Pilestredet 52, 0167 Oslo
Epost:
torun.torsteinsrud@stud.jbi.hioslo.no

Bibliotekarforbundets styre:

Leder:

Randi Rønningen
BFs sekretariat,
Lakkegata 21,
0187 Oslo
Telefon jobb: 22 17 04 95
Faks: 22 17 04 96
Telefon privat: 22 19 56 41
Epost-adresse: randi.ronningen@bibforb.no

Nestleder:

Siri Sjursen
Hordaland fylkesbibliotek,
Fylkeshuset,
5020 Bergen
Telefon jobb: 55 23 93 74
Faks: 55 23 93 79
Telefon privat: 55 93 21 83
Epost-adresse: siri.sjursen@hordaland-f.kommune.no

Styremedlemmer:

May Line Angell, Hammerfest bibliotek
Siri Kolle, Fredrikstad bibliotek, Avd. Onsøy
Steinar Lakså, Forlagssjef, Meråker
Hanne Fosheim, Fylkesbiblioteket i Akershus
Kari Lifjell, Deichmanske bibliotek

Varamedlemmer:

Mona Magnussen, Troms fylkeskommune
Ingebjørg Aagre, Aust-Agder fylkesbibliotek
Aasa Storlien, Brønnøy folkebibliotek
Aud Guttu, Rælingen bibliotek

Bibliotekarforbundets sekretariat:

Leder: Randi Rønningen
Organisasjons-
sekretær: Sølvi Karlsen
Adresse: Lakkegt.21,
0187 Oslo
Telefon: 22 17 04 95
Fax: 22 17 04 96
Elektronisk post: bf@bibforb.no
URL: <http://www.bibforb.no>

B - BLAD

Returadresse:

Bibliotekarforbundet
Lakkegata 21
0187 Oslo

Sitatet:

“Bibliotekpersonalet har skullet stille op til store forandringsprocesser. Hvis man så ikke får givet slip på det gamle, opstår belastningerne, siger Benny Kristensen, der har været konsulent på det psykiske arbejdsmiljø på bibliotekerne i Århus.”

*Fra Bibliotekpressen (organ for danske BF)
nr. 22/98, s. 698.*